

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun poštnih hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711

Zmagovit nastop sokolskih armad

Sokolskih prireditev se je udeleževala tudi kraljevska rodbina — Kralj daroval Sokolu dragoceno zastavo — Nad pričakovanje sijajen uspeh vsesokolskega zleta

Pretekli četrtek so se pričeli v Beogradu glavni dnevi vsesokolskega zleta, na katerega je prihitelo

okoli 30.000 jugoslovenskih, češkoslovaških, ruskih, poljskih, lužiskosrbskih Sokolov ter številna deputacija rumunskih telovadcev.

Poleg tega je prišlo na zlet še nad 50.000 drugih gostov iz vseh delov naše države ter številne deputacije iz inozemstva, med drugimi ameriški Sokoli, Sokoli iz Westfalije, zastopniki francoske, češkoslovaške, rumunske in poljske vlade ter vseh velikih mest naše kraljevine in prestolnic zaveznih držav.

V petek 27. junija se je vršil prvi veliki nastop našega moškega in ženskega članstva, ki je vozorno izvršil svoje težke vaje. Njegov nastop je bil sijajna manifestacija moči in sile sokolskega dela ter je dokazal, kako je že napredovalo naše Sokolstvo po vojni. Glavna pozornost tega dne je bila posvečena prihodu

prestolonaslednika Petra, ki je v spremstvu svojih visokih roditeljev opazoval, burno pozdravljan, potek vežb v kroju zaveznega staroste.

Z našim članstvom so nastopile z lepo izvajanimi prostimi vajami članice poljskega Sokola in lužiskosrbski Sokoli. Teh je bila sicer le mala četica, ki pa je izvajala tako lepe prisposodbene vaje, da je žela navdušeno priznanje gledalcev.

Pri nastopu naših članov in članic na orodju se je znova pokazalo, kako višino je že dosegel naš Sokol. Kdor je gledal te vežbe, je moral zapustiti poln priznanja zletišče ter je moral skleniti, da bo storil vse,

da se kar največje število naših fantov in deklet vpiše v sokolska društva,

kovačnice novega jugoslovenskega rodu, zdravega po duhu in telesu.

Najsijajnejši zaključek prvega zletnega dne je bil nastop mariborske inženjske podoficirske šole iz Maribora, ki je zadivila s svojimi vajami in načinom njihove izvedbe vse navzoče. Nepopisno je bilo navdušenje naroda, ko so mladi junaki strumno korakali mimo kraljevske tribune z razvito državno zastavo.

Glavni zletni dan pa je bil Vidov dan, ki je bil otvorjen s slovesnim pohodom kralja Aleksandra in kraljice Marije v Sa-borno cerkev,

kjer se je vršila slovesna služba božja v spomin na Kosovem in v vseh bojih za osvoboditev in ujedinjenje padlih junakov. Ta slovesen pohod, ki je bil sijajen dokaz, kako ljubi naš narod svojo kraljevsko rodbino, bo zapustil v srcu vsakega udeleženca neizbrisani spomin. Saj ni bilo nič manj kakor 200.000 ljudi, ki so oduševljeno po-

zdravljali jugoslovenskega kralja in mu prirejali manifestacije. Pri tem pozdravu so bili navzoči tudi tisoči čeških Sokolov in Sokolice, ki so pozdravljali jugoslovenskega kralja s prav tako iskrenostjo, s katero pozdravljajo svojega velikega predsednika Masaryka.

Po zaključku tega slovesnega pohoda so se pričele zbirati ljudske množice na zletišču, kamor je prišlo nad 60.000 ljudi, ki so nestrpno pričakovali hipa, ko bo poklonil kralj Aleksander Sokolu kraljevine Jugoslavije novi zvezni prapor. Točno ob pol štirih je dospela na zletišče kraljevska rodbina. Po kraljevem prihodu je prikorakala na zletišče jugoslovenska sokolska vojska in se v krasno izvedenem pohodu razporedila po telovadišču. Nato so prispeli s svojimi zveznimi prapori tudi češkoslovaški, poljski, ruski, lužiskosrbski in ameriški Sokoli, se postavili med vrste jugoslovenskega članstva ter napeto pričakovali velikega trenutka, ko bo kralj prečital svoj proglas na jugoslovensko Sokolstvo. Po kratkem znaku roga je zavladala na telovadišču grobna tišina. V kraljevski loži

se je v tistem hipu dvignil kralj ter pristopil prožnih korakov k mikrofonu za radijski prenos govora ter govoril:

Sokoli in Sokolice! Od Sokola kraljevine Jugoslavije, ki je bil nedavno osnovan pod starešinstvom mojega prvorojenega sina prestolonaslednika Petra, pričakujemo, da bo zdrav vzgojitelj mladine, pobornik bratstva in ljubezni, zaščitnik velike jugoslovenske misli in nositelj viteškega in nacionalnega duha.

Pri vseh svojih pripadnikih naj razvija in krepi plamen rodoljubja in plemenitega navdušenja; postane naj šola državljanjskih vrlin. Hkratu naj tvori vez velike vseslovenske sokolske zajednice.

V znak svoje vladarske pozornosti napram tem velikim nalogam in njihovi ostvaritvi poklanjam Sokolu kraljevine Jugoslavije ta prapor in ga razvijam z željo, da bi vsigdar ponosno vihral v čast in slavo kralja in domovine.

V tem znamenju, Sokoli in Sokolice, krepite svoje mišice, plemenitite svoje duše, oborožite s sokolskimi vrlinami svoja srea!

Nikdar ne pozabite, da se morate za svoj sijajni polet in za svoje vrline zahvaliti veliki ujedinjeni Jugoslaviji; pripadajte ji z vsemi svojimi mislimi in z vsemi svojimi deli.

Od zibelke do groba morate živeti samo za Jugoslavijo in za jugoslovensko idejo. Njene naj bodo vaše mišice, vaša srea, njene naj bodo vaše radosti in vaši ideali, vsa vaša stremjenja in vsi vaši napor.

To zahtevajo od vas vaše sokolske tradicije, to je oporoka onih, ki so padli za veličino domovine, to vam je moj kraljevski pozdrav!

Zdravo!

Po končanem govoru je

kralj vzel iz rok maršala dvora novi zvezni prapor in ga izročil podstarešini Ganglu.

Klicanja Živel kralj! Živela Jugoslavija! ni hotelo biti konca. Pomirjenje je nastopilo šele tedaj, ko so jugoslovenski člani in članice pričeli svoje vaje kljub vročini 36 stopinj Celzija. Po našem članstvu so nastopili češkoslovaški Sokoli s češko besedo, ki so jo vzorno predvajali in želi viharje priznanja. Prav tako so bili deležni navdušenega pritrjevanja naši vrli mornarji, ki so lepo izvedli svoje krasne vaje z vesli. Končno so nastopile še z mojstrskim izvajanjem prostih vaj češkoslovaške članice.

Naslednji dan se je vršil

ogromen spreved vsega Sokolstva, v katerem je sodelovalo nad 6000 češkoslovaških Sokolov in Sokolice, 1000 Poljakov, Rusov, Lužiskih Srbov, ameriških Jugoslovenov ter Rumunov, 9000 jugoslovenskih Sokolov in Sokolice ter 4000 kmetskih sokolskih čet.

V sprevedu je bilo vsega skupaj nad 240 zastav in okoli 50 godb. Od tega je bilo samo češkoslovaških zastav okoli 60 in 10 čeških sokolskih godb. Posebno močno je bila zastopana v sprevedu tudi

Slovenija, ki je poslala v Beograd poleg 3000 uniformiranih Sokolov še kakih 3000 neuniformiranih Sokolov in Sokolice.

Slovenski Sokoli, ki so s svojim vzornim nastopom zadivili vse, so želi splošno priznanje. Tako je bila Ljubljanska sokolska župa tudi ona, ki je imela največ zastav. Močne so bile tudi čete ostalih slovenskih žup. Spreved sam je bil dolg nad osem kilometrov ter so se poslednje čete šele-formirale, ko je čelo spreveda že prispelo na zletišče, kjer je bil razhod.

Spreved je gledalo in pozdravljalo nad 250.000 gledalcev. Posebno iskreno so bili pozdravljeni Čeboslovaki, Poljaki in ostali gosti.

Pred parlamentom je spreved korakal mimo kraljevske tribune, na kateri so kralj, kraljica, prestolonaslednik, vlada, ves diplomatski zbor in tuji delegati opazovali pohod sokolske vojske.

Popoldne se je vršil

zaključni nastop na zletišču, pri katerem so nastopili češkoslovaški člani in oddelki češkoslovaške in rumunske vojske.

Kot zadnji so nastopili zopet naši junaški vojniki in mornarji, ki so s svojim vzornim nastopom najlepše zaključili velike sokolske in vseslovenske praznike v jugoslovenski prestolici.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

POGOJI ZA REJO MOLZNE GOVEDI IN ZA VPELJAVO MLEKARSTVA.

Danes se mnogo razmišlja o tem, kako bi bilo privedi našo kmetijo do večjih uspehov. Največ povoda k temu vprašanju daje sedanja kriza z vsemi svojimi posledicami, ki tirajo kmetijski stan na rob propada. Ako bi bile naše letine ugodne in bi se naši pridelki za dobro ceno in lahko spravljali v denar, bi seveda ne bilo nobene krize, ali tako se bojuje naše kmetijstvo že od nekdanj s krizami, ki imajo svoj izvor ali v slabih letinah ali pa v tem, da ne more vnovčevati svojih pridelkov za primerno ceno. In v takem položaju se nahajamo tudi danes, pa ne samo pri nas, ampak po vsem svetu.

Pri ugibanju, kaj bi bilo početi proti slabemu izhajanju na kmetiji, prihajamo tudi na misel, da bi nas utegnilo rešiti mlekarstvo, namreč reja molznih krav v zvezi z združnim vnovčevanjem mleka, oziroma mlečnih izdelkov. Ta misel je brez dvoma dobra, zlasti po krajih, kjer je reja molzne govede še na nizki stopnji in kjer se za povzdigo mlekarstva ni še dosedaj nič storilo. Dobro urejeno mlekarstvo je namreč temeljne važnosti tudi za povzdigo živinoreje sploh. Vprašanje pa je, ali imamo po takih krajih tudi potrebne pogoje za širšo rejo molzne živine in za skupno mlekarstvo.

Važen pogoj za vpeljavo mlekarstva je predvsem ugodna prilika za vnovčenje mleka, oziroma mlečnih izdelkov. Gladka in redna oddaja mleka pospešuje rejo molznih krav. Take prilike pa danes še marsikje manjka, posebno po krajih, ki ležijo v stran in daleč od glavnega prometa. Po takih krajih je šele ustvariti pogoje za lažjo oddajo mleka, oziroma mlečnih izdelkov, kar je danes v dobi avtoprometa toliko laže izvesti, če imamo zagotovljeno dobre odjemalce.

Drug važen pogoj so ugodne naravne, krajevne in gospodarske razmere. Molzna živina

mora biti redno dobro hranjena in napojena. Poleg zadostne množine tečnih krmil je treba tudi tekoče zdrave vode, ki je potrebna za napajanje in za snaženje mlekarske posode in mlekarskih prostorov. Če zmanjkuje vode, se da ravno tako težko pečati z mlekarstvom, kakor če primanjkuje krme. V tem pogledu je treba urejenih razmer.

Prav tako važne so pa tudi posebne razmere glede na obseg in sestavo posestva. Če je premalo zemlje in je ta zasedena z najpotrebnejšimi drugimi sadeži, ki jih rabimo za živež, za delovno živino, za prašiče itd., potem je težko usmeriti gospodarstvo malega posestnika na širšo rejo molzne živine.

Za uspešno vpeljavo mlekarstva je treba po eni strani dobrih odjemalcev, po drugi pa tudi redno dobrega dobavljanja čez leto in dan. Zato je pa treba tudi zadostnega števila krav, da se vsa dobava redoma vrši in da mleka ne zmanjkuje. Mlekarski obrati zahtevajo redno in zadostno zalaganje, kar je potrebno tudi z ozirom na stroške združnih mlekarov, da niso ti previsoki. Dobavljanje potrebnega in neoporečnega mleka pa mora biti vsekakor zagotovljeno, če hočemo kaj prida doseči.

DVE TEMELJNI NAPAKI NAŠE ŽIVINOREJE.

Napredek živinoreje je pri nas zelo počasen. Vzroki so različni in tiče v pomanjkljivostih, ki jih opazujemo pri naši reji. Izmed teh navajamo danes dve glavni napaki, ki močno zavirata uspešnejši razvoj naše živinoreje in ki jih zaradi tega lahko imenujemo temeljni napaki. To sta preslabo odstavljanje telet in nezadostno krmljenje odrasle živine. Ako bi v teh pogledih popravili dosedanje napake, bi naša živinoreja vse laže in hitreje napredovala.

Teleta, ki nam med odstavljanjem in po odstavljenju zastanejo v rasti in postanejo mršava, se nikdar popolno ne razvijejo. Pozneje se pač popravijo, toda nastala škoda se jim pozna vse življenje. Živali, ki so bile v nežni mladosti zatrate, se nikdar tako ugodno ne razvijejo in ne dajo nikdar tistega užitka, ki bi ga lahko dajale v nasprotnem primeru. Nemoteni telesni razvoj je

pri teletih ravno tako potreben za doseg ugodnejših uspehov, kakor je potreben pri drugih domačih živalih, in če zahteva odstavljanje telet nekoliko več pozornosti in skrbi, se temu delu ne smemo upirati. Pri nas odtegujemo teletom prazgodaj materno mleko in ga z drugo klajo tudi slabo nadomeščamo. Zato tudi tisto hiranje in hujšanje telet, ko so odstavljena! To je zmeraj živ dokaz, da s teleti prav ne ravnamo. Dlječasno sesanje in pravilno napajanje telet bo tudi nam pripomoglo do večjih uspehov v živinoreji!

Druga hiba pri naši živinoreji je pomanjkljivo krmljenje, ki je navadno posledica nezadostnega pridelka krme. Kakor je dobro gnojenje najvažnejši pogoj za uspešno poljedelstvo, tako je dobro krmljenje glavni pogoj za uspešno živinorejo. Živina mora dobiti dosti in dobre klaje ves čas leta. Pri nas pa trpi vse užitek od živinoreje posebno v zimskem času, ko skoraj redno primanjkuje krme. Godi se pa tudi med letom, da živali ne dobe tega, kar bi potrebovale. Le dobro rejena žival prinaša lepe koristi; ona nam hitreje raste in je sploh več vredna za užitek. Molzna goved potrebuje redno dobrega krmljenja, da nam lahko več muže. Ni zadosti, da je po svoji naravni sposobnosti dobra za mleko, ampak jo moramo v tem podpreti in vzdrževati z redno dobrim krmljenjem. Krava nam vrača, kar dobi. Če ni zadosti tečne klaje, tudi mleka ne more biti in naj je pasma še tako dobra.

V obeh navedenih ozirih je treba naše napake popravljati oziroma odpravljati, da pridemo tudi pri nas sčasoma do tistih lepih uspehov, s kakršnimi se ponašajo po drugih naprednih deželah. Marsikdo je sicer že izboljšal rejo telet in tudi rejo živine ali v splošnem smo še močno zaostali in je v tem glavna krivda, da nam živina ne daje tistih dohodkov kakor jih daje drugod.

Tedenski tržni pregled

ZIVINA. Na zadnjem mariborskem sejmu, na katerem je bilo prodanih tudi nekaj glav živine za Avstrijo, so bile za kilogram žive teže naslednje cene: volom 6.50 do 9 Din, klavnim bikom

GUSTAV STRNIŠA:

Francozi in rokovnjači

(Konec.)

«Tako, takoj!» je hitela Jeračka in pripravljala postelj. Urno se je zasukala in mu napravila tudi jajčje pečenje ter ga postavila predenj:

«Na, jej in okrepčaj se!»

Jerač je sedel in dejal:

«V Rusiji me čaka druga, ki je tako lepa in mila, da bi tale tvoj telban kar pokleknil pred njo, misleč, da je kaka svetnica. Jaz norec pa hodim nazaj semkaj zaradi tvojih starih grešnih kosti, samo da bi me vest ne pekla! Jutri pojdi v mesto in mi preskrbi dve sto goldinarjev denarja!»

«Hu, hu, hu! Kako naj dobim dve sto? Vse zemljišče je komaj toliko vredno! Ali nas hočeš res uničiti?»

Jerač je pogledal Jurčka v očetovem naročju. Deček se mu je prijazno nasmehnil. To ga je nekoliko ganilo.

«No, naj bo! Zaradi tega nedolžnega črvčka, da bo imel enkrat posestvo brez dolga. Bosta pa dala samo sto goldinarjev! To je pa moja zadnja beseda. Konja sem vama nameraval prodati, pa sem se premislil. Dal ga bom Matevžu za svatbeni dar. Z enim pa odjaham nazaj.»

«Kateremu Matevžu?» je radovedno poizvedoval Jurij.

«Tistemu, ki je bil rokovnjač in ima več moči v laseh kakor ti v prstih!» je dejal Jerač.

«Da se je res vrnil?» se je čudil Jurij.

«Torej jutri denar! Zdaj grem pa spat! Glejta, da bosta mirna, sicer lahko še takoj pridam kaj na svoji zahtevi, če me ujezita!» je zažugal Je-

rač in legel kar oblečen v svojo staro posteljo, ki je že ni videl več let.

Jur in žena sta sedela pobita pred hišo.

«Ti, ta dedec nas bo ugonobil!» je vzdihnila ona.

«Zakoljem ga hudiča! Kdo bo pa vedel? Kar za hišo na polju ga pokopljem.»

«Ne, ne boš mu storil zlega, moj mož je!» je oporekala ona.

«Tvoj mož je, da, tvoj mož, ki je vstal od mrtvih. On je mrtev in naj mrtev ostane! Kaj bo silil med nas, poštene žive ljudi?»

Dolgo sta se prepirala.

Mrak je ležal nad poljem. Na oknu je pa tiho slonel Jerač in poslušal pogovor.

Tako težko mu je bilo v duši. Čutil je, da ljubi ta košček zemlje in da ni bila samo žena, ki ga je vlekla nazaj domov, temveč domovina sama. Zdaj pa se mora zopet posloviti od nje. Prišel je k svojim, pa je našel tužce, ki ga hočejo zaklati kakor žival, samo da bi mu ne plačali tistih krajcarjev, do katerih ima polno pravico.

Jur in žena sta se še vedno prepirala. Naposled je pričela ona popuščati.

«Takole napravim! V sobo grem, pa mu potisnem nož med rebra! Potem ga odnesem na njivo. Jamo pa takoj zdajle izkopljem, da bo prej počival!» hiti Jur in pograbi težak kramp.

Jerač pa še vedno sloni na oknu. Odmev udarcev posluša in je žalosten:

«Tako, zdaj koplje moj grob. Živemu človeku koplje grob. Kakšno srce ima ta zver? In to je mož moje žene, nje, ki je bila nekdanj najbližja mojemu srcu? Enakomerno udarja kramp po zemlji. Vedno globlja je jama, kmalu bo dovolj globoka zame. In vendar ne bom ležal v nji, spet bom šel dalje. Sem mar res živ mrtvec?»

Spet se je spomnil svoje Rusinje in se nasmehnil:

«Tudi tam je lepa zemlja! Res ni naša mila kranjska deželica! Pa kaj hočemo! Ogrevala jo bo ljubezen zveste in dobre ženice, ki me tam čaka. Srečen bom! Domotožje mi bo pa ostalo. Kako naj Gorenjec pozabi svoje hribe, svoja polja in svoje snežnike?»

Še vedno je kopal Jur jamo.

Zdaj je pa pograbila Jerača divja jeza.

Še preden se je Jur okrenil in pogledal, kdo stoji pred njim, je stal tamkaj Peter z ostrim bodalom v roki:

«Vidiš! S takim smo v Rusiji dražili otroke, da jim porežemo ušesa. Tudi tebi ga zdajle odrežem kos. Zaznamenoval te bom kot psa, ki mu postrižejo uhlje. Če se boš branil, poglej tegale mačka! Pištola mu pravijo. Takoj ti prevrtam butico in sam boš ležal namesto mene v jami.»

Jur je zaškripal z zobmi. Še preden je mogel kaj reči, je švignilo mimo njegovega ušesa bodalce. Začutil je rezko bolečino in že je pritekla kri.

«Samo malo sem ti ga vzel, da bo moja žena morala zmerom, kadar te pogleda, misliti, kakšnega grdega moža ima. Da si zloben, sem vedel, ko sem te pogledal, da si pa taka zver, si nisem mislil.»

Ko je izgovoril, je odšel v hlev, odvedel svojega konjiča in ga zajezdil.

Preden je odbrzel, jima je še kriknil:

«Jutri dopoldne vaju čakam pri Jelenu v Kranju. Glejta da prineseta denar, sicer, saj vesta, kako in kaj!»

Že je izginil za ogrom.

«Zdaj pa imava!» se je jezil Jur, ko mu je žena obvezovala uho.

**ZVEČER za
namakanje
Schichtova
ŽENSKA HVALA**

**ZJUTRAJ za
izkuhavanje
Schichtovo
TERPENTINOVO MILO**

pa je pranje gotovo!

7.25 do 9 Din, kravam 5.25 do 8 Din, mladi živini 7 do 9 Din, teletom 10 do 12 Din.

LES. Na ljubljanski blagovni borzi so zadnje dni ponujali (za kubični meter): hlode, smrekove (jelove), I. in II., po 200 do 220 Din, smrekove (jelove) brzojavne droge po 240 do 250 Din, smrekove (jelove) bordonale, merkantilne, po 320 do 340 Din, smrekove (jelove) deske-plohe po 480 do 570 Din, bukove deske-plohe, naravne, neobrobljene, po 450 do 500 Din, bukove testone po 430 do 450 Din, hrastove hlode, I. in II., po 400 do 450 Din, hrastove bordonale po 1300 do 1400 Din, hrastove deske-plohe, neobrobljene, merkantilne, po 900 do 1000 Din, hrastove frize po 1000 do 1250 Din, bukova suha drva po 18 do 18 Din, hrastova suha drva po 14 do 16 Din.

ZITO. Pšenica se je zadnje dni precej pocenila. Na ljubljanski blagovni borzi so ponujali te dni (za 100 kg, postavljeno na slovensko postajo): pšenično, baško, po 242.50 do 260 Din, baško, novo, za dobavo v juliju po 205 Din; rž, baško, po 197 Din; turski, baško, po 150 do 152.50 Din; ječmen, baški, po 162.50 do 165 Din; oves, baški, po 180 do 185 Din; moko po 410 do 415 Din.

HMELJ. Cene staremu hmelju v Zatu so zopet popustile. Plačevali so žateško blago po 600 do 700 Kč za 50 kg (1 kg okrog 20 do 23 Din). Stanje hmeljnikov po svetu je kolikor toliko povoljno.

Sejmi

- 7. julija: Slanč vrh, Ormož.
- 8. julija: Pišce, Gradac.
- 9. julija: Tirna, Ljutomer.
- 10. julija: Dobova pri Brežicah, Poljčane.
- 12. julija: Horjulj, Planina pri Brežicah, Gorenji Tuhinj, Šoštanj, Rogatec.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili pretekle dni v valutah:

- 1 dolar za 56.20 do 56.40 Din;
- v devizah:
- 100 avstrijskih šilingov za 796.64 do 799.64 Din;
- 100 nemških mark za 1345.75 do 1348.75 Din;
- 100 madžarskih pengov za okrog 989.43 Din;

100 italijanskih lir za 295.24 do 297.24 Din;
1 dolar za 56.45 do 56.65 Din;
100 francoskih frankov za 221.14 do 223.14 Din;
100 češkoslovaških kron za 167.39 do 168.19 Din.
Vojna škoda se je trgovala po okrog 433 Din.

Kratke vesti

== Premiranje konj. Konjerejsko društvo za Dravsko banovino sporoča, da bo letošnje premiranje plemenskih konj po odredbi kraljevske banske uprave: 15. julija ob desetih pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah za sodni okraj Sv. Lenart, 16. julija ob osmih v Ptujju za sodni okraj Ptuj, 17. julija ob osmih v Ormožu za sodni okraj Ormož, 19. julija ob devetih v Beltincih za sreza Dolnja Lendava in Mursko Soboto, 23. julija ob osmih v Kranju za sreze Kranj, Radovljico, Ljubljano okolico in Litijo. Na ta premiranja bodo dopuščeni le plemenski konji mrzlokrvnih pasem. Le za toplokrvne pasme so pa določena premiranja: 18. avgusta ob osmih v Ljutomeru za srez Ljutomer in 24. avgusta ob osmih v Št. Jerneju na Dolenjskem za sreze Brežice, Krško, Novo mesto in Litijo.

«Prav ti je! Nikoli nisi bil lep, zdaj te bo pa še to uho kazilo!» ga je zavrnila žena.

Jezna in nesrečna sta šla počivat.

Jeračka ni spala. Nehote se je pred njo pojavljala podoba njenega prvega moža.

Naslednje jutro je šla Jeračka po denar. Kravačega srca ga je odnesla svojemu prvemu možu.

Ko je Jerač prešteval bankovce, se je široko režal. Naročil je polič vina in ponudil svoji ženi. Nič ni hotela piti. Nejasen občutek jo je obšel. Žal ji je postalo, da se je odločila za Jurja. Peter je bil pač drug človek. Pa kaj je hotela? Kozasti Jur je bil zdaj njen mož in otroka sta imela.

Ko je odhajala, ji je Jerač ponudil roko:

«Bodi pozdravljena! Naj bo vse pozabljeno! Odslej sva si tujca. Sicer se pa ne bova nikoli več videla, nikoli ne!»

Postalo ji je hudo:

«No, se pa dobro imej z ono tam na Ruskem! Spomni se me včasih! Res je, Peter, nisem te bila vredna, sicer bi ne hitela tako s poroko. Veš, mislim, da te imam še vedno rada!»

Stisnila sta si roke.

Jerač je dvignil kozarec in pil, da bi ne izdal ginjenosti, zakaj spomnil se je na nekdanje čase, ko se je ženil pri svoji ženi v leseni hišici sredi poljane, kjer je vasoval in vriskal z veselimi škrjanci.

Ona pa je odšla sklonjene glave skozi vrata. V očeh ji je blestela debela solza.

Kje je Uršika?

Matevž se je na Primskovem nad Kranjem poslovil od svojega dobrega tovariša. Sklenila sta, da se naslednje dni snidetá v Kranju, da se pomenita o nadaljnjem.

Matevž je še vedno jezdil Jeračevega konja.

Počasi je stopala zvesta žival proti strmolski graščini.

Truden je bil jezdec, pa tudi konj, vendar sta vztrajala oba. Matevž je komaj čakal, da objame svojo ljubljenko.

Ko je dospel v grad, je takoj vprašal za Uršiko.

Povedali so mu, da je nenadoma izginila in da ne ve nihče zanjo.

Zaskrbljen je odšel k svoji materi, stari Bolharici.

Zvedel je, da je mati sicer še živa, toda da je odšla nekam na kamniško stran, nihče pa ni vedel, v kateri kraj.

«Stara je in nadložna! Odšla je pa s takim veseljem, da ti povedati ne morem. Več nismo mogli izvleči iz nje, kakor samo to, da gre proti Kamniku!»

Tako je pripovedovala stara gostaška Špela, ki ji je Bolharica odstopila v bivališče svojo bajto.

Zdaj je pričel fant premišljati. Kar v zemljo se dekline pač ni udrlo! Nekje že mora biti! Sklenil jo je poiskati. Ni vedel, kam bi se obrnil.

Spomnil se je na Gregca.

«Najprej poiščem njega! Ta bo že kaj vedel!» je modroval mladenič. «Čez par dni bo v Kranju sejem. Z Jeračem se tedaj sestanem. Pa še za Gregcem poizvem!» je sklenil.

Ko je sedel pri Jeleni v gostilni, je takoj vprašal po Gregcu.

«Ni ga na izpregled! Ne vem, kje hodi ta človek. Saj se je še vedno oglašil pri nas. Morda je zbolel. Star je že in ne bilo bi čudno!» je dejal krčmar.

Matevž je obsedel zamišljen za mizo in čakal Jerača.

«He, kaj pa premišljuješ?» ga je vzdramil znan glas in že ga je potrepljal Jerač po rami.

«Skrbi me, kaj je z mojim dekletom!»

«Mene pa nič!» se je režal Jerač in hitel: «Veš, fant, v Rusijo se vrnem k svoji vdovici. Moja stara je bila tako neumna, da je vzela za moža tistega rogovilastega rokovnjača, kozastega Jurja, ki mi je hotel kar puščati kri. No, sem jo rajši jaz njemu.»

«Potem si pa vesel in zadovoljen!»

«Sem, Matevž, pa tudi ti bodi! Kmalu bo tvoja poroka. Veš, za svatbeni dar ti pustim konjiča, ki ga jezdiš. Dober je in prav ti bo prišel.»

Matevž se je nasmehnil:

«Kaj pa, če neveste ne najgem? Izgubila se je kakor šivanka.»

Jerač je poredno pomežiknil:

«Vidiš, včasih je sreča z menoj! Poznam se z Gregcem.»

«Gregca si videl? Povej no, kje je. Govoriti moram z njim!» je rasel Matevž.

«Bodi no miren! Veš, srečal sem starino v Šenčurju. Prav tak je kakor irhaste hlače! Bolj ko so stare, bolj drže. V Šenčur sem šel obiskat svojega strica, pa zagledam na stranski poti Gregca. Hotel se mi je izogniti, ko me je zagledal. Jaz pa zakričim nad njim, da se je kar stresel in počakal. Potegnil sem ga za rokav in odvedel v krčmo, kjer sva pošteno jedla in pila. Ker si mi češče pravil o njem, sem mu seveda povedal, kako je s teboj.»

«No, in kaj je dejal?»

«Skočil je, kakor bi ga bil gad pičil. Rekel mi je, da ima zate toliko novic, da jih v treh dneh ne bo iztresel iz koša. No, domenila sva se, da pride semkaj, ker boš ti danes tukaj. No, le poglej, kdo odpira vrata. Gregec, kar semkaj prisedi!» kriči Jerač in maha starcu.

DOPISI

SMARTNO PRI LITIJU. Letos poteče štirideset let od one dobe, ko je pokojni nadučitelj Bartel Ivan v preprosti slovenski vasi v Šmartnem pri Litiji zbral navdušeno pevsko družino iz vrst preprostih kmetijskih, delavskih in obrtniških krogov. Bilo je to v časih, ko je nemštvo prodirala v naša mesata in trge. Takrat se je v naši vasi oglasil «Zvon». Pevsko društvo «Zvon» v Šmartnem je delovalo v teku teh štiridesetih let skoro neprestano. Prebrodilo je vse težave podeželskega društva, prestalo vse krize ob pomankanju pevovodij. S pesmijo je budilo našo narodno zavest doma in širom domovine, jugoslovensko pa v gostih pri bratih Hrvatih in z gojitvijo skladb vseh treh plemen našega naroda. Dne 6. julija proslavi pevsko društvo «Zvon» v Šmartnem svoj 40letni jubilej z naslednjim sporedom: popoldne ob pol 3. sprejem gostov na postaji v Litiji; ob 3. velika ljudska slavnost pod milim nebom v Šmartnem, spojena z nastopi lastnega zborov drugih bratskih pevskih društev. Ta dan bodi praznik naše pesmi! Obračamo se do vseh prijateljev lepega petja, da nas posetijo.

SV. ANDRAŽ PRI VELENJU. Dne 11. junija smo imeli sv. birmo pri prav lepem vremenu. — V kratkem bo zlata poroka pri Praprotnikovi hiši. Mož in žena živita že čez 50 let skupaj v zakonskem življenju in sta še prav krepka. — Novo cesto delajo s Polzele do Velenja čez Sv. Andraž. Dela se vrše že čez eno leto, pa nič kaj ne napredujejo. — Tudi električno napeljujejo. Šla bo električna mimo Sv. Andraža. — V vinogradih lepo kaže. Posebno šmarnica je polna. Samo da šmarnica zgago dela, če se je ljudje napijejo. — Sadja bo malo. Suša pritiska in potrebujemo precej moče.

SPODNJA LOŽNICA. (S m r t n a k o s a.) Na Spodnji Ložnici je umrl brat celjskega župana, vzorni kmetovalec Anton Goričar. Podlegel je zavratni bolezni v najboljši moški dobi. Zapušča

ženo in nepreskrbljeno dete. Naše napredne kmetijske korporacije ga bodo težko pogrešale. Pokojniku blag spomin, žalujočim naše sožalje!

OSLUŠEVCI. (S m r t n a k o s a.) V kratkem razdobju smo imeli iz naše majhne vasi pet pogrebov. Predzadnji ponedeljek smo spremili na pokopališče devetletnega Janka iz spoštovane Ventove družine. Čeprav še otrok, je bil pokojni Janček zelo priljubljen pri malih in velikih. Pokojnika so prišli kropiti in svojce tolažiti skoro vsi sovaščani, kar je bil za trpeča srca staršev pravi filadilni balzam. Pogreba se je po zaslugi šolskega upravitelja g. Megle in učiteljskega zbora udeležila vsa šolska mladina, na pokopališče pa so ga ponesli njegovi vrstniki. Na sklepnem šolski prireditvi se je pokojnega Janka spomnila Metka Korparjeva, ki je na navzoče svoje imela skrbno pripravljeno tolažilni nagovor. Bodi Janku lahka domača grudica, ostalim naše sožalje!

OSLUŠEVCI. Zadnji čas se na spodnjem Ptujskem polju marljivo dela na elektrifikaciji. Tej akciji smo se pridružili tudi mi. Pretekli teden je obiskal posamezne posestnike zastopnik falske elektrarne ter sprejemal neobvezne prijave za instalacijo luči in motorjev. Ker se nudijo izredne ugodnosti večletnega odplačevanja, tako da je tudi gospodarsko šibkejšemu dana možnost za instaliranje električne napeljave, bi bila škoda, ako tako ugodno priliko zamudimo. Če bo šlo vse po sreči, ne bomo več dolgo svetili s petrolejem.

SV. LENART PRI VELIKI NEDELJI. (S m r t n a k o s a.) Te dni smo spremili k večnemu počitku mlado nežno bitje šolarice Roziko Trunkovo iz Bresnice. Revica je umrla kot žrtev dveh nezrelih fantov v starosti 14 in 15 let, ki sta ji povzročila smrtne poškodbe. Človek se prijemlje za glavo, ali je sploh kaj takega mogoče. Kje je vzgoja staršev, kje je šiba, kje koročač, ako so druga vzgojna sredstva odpovedala? Starši, brzdajte svoje otroke! Mali Roziki večni mir in pokoj!

MALA NEDELJA. Podpisani Alojzij Lipša, mesar in posestnik pri Mali Nedelji in ustanovitelj-načelnik gasilnega društva v Gajšovcih, ču-

tim prijetno dolžnost, da se zahvalim banski upravi Dravske banovine, da mi je izplačala podporo iz enoodstotnega gasilskega sklada za škodo, ki me je doletela preteklo leto pri gašenju v gasilski službi. — Alojzij Lipša.

MALA NEDELJA. Narodno kulturno društvo bo priredilo običajno veliko tombolo v prid Društvenega doma na angelsko nedeljo 31. avgusta. Vsi prijatelji društva se naprošajo, da gredo nabiralcem dobitkov na roko ter s svojimi prispevki pripomorejo k dogotovitvi nujno potrebnega stropa v dvorani.

VERŽEJ. K proslavi 40letnice veržejskega Bralnega društva, ko se je igrala dr. Vošnjakova igra «Lepa Vida», moramo omeniti še igralce, ki so se vsi prav lepo potrudili. Najbolje je rešil svojo vlogo g. Franjo Tramšek (Kogoj), ki sodeluje pri igrah Sokolskega in Bralnega društva vedno z najboljšim uspehom. V vlogo Alberta se je popolnoma uživel g. Jožef Janežič, prav tako gđ. Marica Topolnikova (Vida). Tudi ostale vloge so bile dobro naštudirane. Gđ. Kunstvoča je podala pravi tip stare in sitne grofice. Dobro so igrali g. Franc Janežič (Sodja), gđ. Šoštarčeva (Marjeta), g. Ferenc (Volpino) in gđ. Ferenc (Urša). Med pristo zabavo sta nas posebno razveselila z burko «Mak in Makaron» gg. Janežič in Tramšek. Za vso zabavo se imamo zahvaliti neumornemu g. Kozarju.

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI. Že zopet je zakosila s svojo grozno ostrino smrtna kosa in vzela življenje ugledni posestnici iz Biserjan Mariji Brumnovi. Pogreb se je vršil v ponedeljek in številni obisk je pokazal priljubljenost stare kmetijske gospodinje. Pokojnica je bila stara 71 let. Naj ji bo zemlja lahka! — Prejšnji teden so nas obiskali cigani. Bili so doma iz Kragujevca, kakor so pravili sami. V njih spremstvu sta korakala oče medved in mala opica. Otroci se ju kar niso mogli nagledati. — Predzadnje sredo nas je po dolgem času zopet enkrat obiskal dež in namočil vsaj malo suho zemljo. Koruza, ki je že močno venela, je zopet oživela. Tudi za vinograde je dež dobro došel. Kakor se danes kaže, bo letiña še precej dobra.

Gregec pa nič ne sliši. Dobrodušni starček se skoro vrže Matevžu v naročje. Od samega veselja niti govoriti ni mogel.

«Kaj je z mojo Uršiko? Ti veš, kje je?» je vprašal Matevž zaskrbljeno.

«Bog jo čuvaj, revico mojo! Skrbel sem zanjo kakor za drobno golobico! Vidiš, kar prava družinica nas je! Tvoja mati, jaz in Uršika. Le gospodarja, pravega gospodarja je manjkalo! No, da ti nekoliko povem! Uršiko je odvedel neki graščak. Pa sem jo odrešil jaz. On in njegov brat sta jo dobila po grbi. Kozabrič je odnesel ves denar, kar ga je dedec imel!»

«A kje je zdaj moje dekle? Odvedi me k nji!» je prosil fant.

«Čaka te, težko te čaka! Od same nestrpnosti ne ve, kaj bi storila. Ej, čudni ste, mladi ljudje! Prej je lahko čakala nekaj let, zdaj pa še nekaj dni ne more in pravi, da mora znoret, če te že kmalu ne bo videla!»

«Torej, pojdimo k nji!»

«Veš, tudi mati je zadovoljna pri nas. Kar pomladila se je. Vedno je trdila, da te ne bo več videla.»

Matevž je zajezdil svojega konja, a poleg njega je dirjal Jeračev konj. Gregec je, sedeč na vozičku, počasi poganjal svojega konjiča in se smejal.

Njemu se pač ni mudilo. Vedel je, da sama jezdec brez njega ne moreta nikamor. Hotel je pa biti tudi sam pri svidenju. Zato ni maral povedati, kje je deklica, da bi mu jezdec ne odletela naprej.

Že na kamniški strani je Gregec zavil na stran.

Kmalu se je voz ustavil pred prijaznim samotnim domom.

Jezdec sta skočila s konj.

Že je Matevžu ležala Uršika na prsih:

«Kako težko sem te čakala! Koliko sem prestala strahu in trpljenja! Vedno sem mislila samo nate!» je šepetalo dekle in skrivalo obraz na fantovih mogočnih prsih.

«In jaz sem mislil vedno samo nate, Uršika! Kadar mi je bilo posebno hudo, sem se spomnil, da nisem sam na svetu, da imam na svetu ljubečo dušo, ki me čaka in ki trepeče za moje življenje in me ljubi! Pa tudi matere sem se večkrat spomnil, zakaj v tujini šele človek zahrepeni za ljubečim obrazom starke matere, ki se mu zdi ljub in mil kakor nikoli prej!»

«Matevž, ti nepridiprav, ti rokomavh, ali se tako pride? Kdo sem pa jaz? Ali si pozabil božje zapovedi? Ali misliš, da jaz nisem mislila nate? Ali veš, da se mora mater spoštovati?» je cvilila s tenkim glasom na pragu stara Bolharica in ponujala sinu velo desnico.

Fant je starko objel.

Konec.

Poroka se je vršila v velesovski cerkvi.

Ženin in nevesta sta bila bleda kakor zid, ko sta stala pred oltarjem velesovske Marije. Oba sta se ji zahvaljevala, oba sta bila ginjena in preveč srečna!

Priči pri poroki sta bila Gregec in Jerač, ki je dal konja za poročni dar, kakor je obljubil.

Ženitovanje je bilo veselo kakor nikoli.

Pokali so topiči, godec je sviral, zaplesali so pari.

Gregec je največ plesal. Najrajši je sukal nevesto in se smejal:

«Še sem tič, kaj, še sem fant od fare!»

Sive oči so mu blaženo sijale. V njih se je parkrat utrnula solza. Tako srečen je bil, ko je videl združeni ta lepi par.

Bolharica se je pa nad njim jezila:

«Dedec plesnivi! Pameten bi bil že lahko postal! Kdaj te bo vendar pamet srečala?»

«Nikoli! Prav nikoli ne! Enkrat je šla mimo, pa sem se ji ognil! Srečnejši je človek, ki nima preveč soli v glavi!» jo je zavrnil Gregec in pristavil, da so čisto pametniki najbolj dolgočasni ljudje pod solncem.

Bolharica je molčala. Menda bi mu že kakšno zabrusila, pa je baš ugriznila v tolsto bedro pečene kokoši.

Ko je zazvonil velesovski zvon večerni pozdrav Mariji, je stopil ženin z nevesto pred hišo.

V zahajajoči zarji je sijala velesavska cerkev.

Daleč se je razlivala svetloba, ki ju je ovila. Pogledala sta se in se nasmehnila. Zazdelo se ji-ma je, da plava cerkev visoko v oblakih, a ona plavata z njo. Vrata so odprta. Pred njima pa stoji vsa blesteča in dobra velesovska Marija in ju blagoslavlja.

Jerač se je vrnil v Rusijo, kjer ga je radostno sprejela njegova vdova, s katero se je kmalu nato poročil.

Pred kakimi dvajsetimi leti se je pojavil pri nas na vasi tuj gosposko oblečen človek. Oglasil se je pri županu, ki se ni znal z njim pomeniti, zakaj tujec je govoril ruski jezik. Poslali so ga k upokoženemu profesorju Trdanu. Ta je pojasnil vaščanom, da je tujec vnuk nekdanjega Jerača. Starčka je imel zelo rad in še otrok je sklenil, da bo obiskal enkrat kraje, o katerih mu je pravil ded in kjer se je ded rodil.

Obiskal je tudi Matevževe vnuke, ki so zdaj lastniki velikega posestva.

Taka je povest o Francozih in rokovnjačih. To bogato ustno izročilo naš uči, da so bili Francozje naši dobri in resnični prijatelji, saj jih narod ni mogel pozabiti, in ostali so do danes v spominu med nami!

Na sedmini

Odlomek.

Pri Pejcu obhajajo sedmino po rajnem gospodarju Janži. Tudi učitelja Toša so povabili. Sedi poleg trgovčevega sina Stanka, debelega in močnega, z nepravilnim, veselim obrazom; iz somraka zimskega popoldneva blestijo njegove drobne, mežikave oči. Okoli dolge mize, polne jedil in litrov šmarnice, posedajo kmetje, mencajo z ozeblimi rokami, otresajo raz sebe sneg in se bučno razgovarjajo.

Dobra, s črno ruto pokrita gospodinja pride k Tošu, mu poda roko in tenko, tiho zajoče v robec: «Nikoli več ne bo Janže, nikoli več!» Učitelj jo tolaži, a ona skriva obraz v vlažni robec in je topa za vse njegove besede. «Nikoli več ne bo Janže, nikoli, nikoli!» V trepetu njenih besed opazi Toš strah pred smrtjo. Tudi zanjo je smrt neumevna, skrivnostna, strašna; vse njene besede in kretnje so osenčene s tem strahom.

Naenkrat vse utihne. Gospodinja pokličejo v kuhinjo. Na mizo, pred molilca postavijo razpelo. Poleg prižgo dve sveči. Nato začne molilec moliti očenaš z nosljivim, pojočim glasom, z vedno enakim padanjem glasu, ki se je stoletja podedovalo iz rodu v rod. Svetloba plamenov mu trepeče na goli lobanji.

Vsi kmetje imajo očenaše ovite okoli žuljavih dlani in prstov. Stanko moli z resnim glasom. Njegove oči smešno mežikajo. Učitelj se trudi, da se mu glasno ne zasmije. «Saj ni čne misli, ko moli», premišljuje. «Zdrav je, rdeč in močan.» Rahlo zavist občuti do njegovega brezskrbja. Naenkrat ga ostro prevzame želja, da bi bil tudi on tako brez skrbi, brez otožnih misli in strahu pred smrtjo.

Molilec odmoli, sveči upihnejo, razpelo odstrani. Iz kuhinje prineso vnovič mesa in gibanic. Ljudje začno zopet jesti in se razgovarjati. Molilec spravlja polagoma očenaš v žep; jagode so črne, oguljene. Z veliko rdečo ruto obriše plešo, nato odlomi košček pogače, jo polagoma

M. Silvester:

Na potih usod

1.

Uvod.

Opatova gora leži južno od starega mesta Kostanjevice; ni visoka in se seveda ne dá primerjati z našimi gorenjskimi velikani.

Preden pa začnem s povestjo, ki se je v glavnem odigravala na Opatovi gori, pozivam drage bralce in bralke, naj mi izvolijo v duhu slediti na kratek izlet na goro. Za naš sprehod si izberimo jesensko jutro.

Solnce je še za gorami, zato se nam dozdeva mračno samostansko zidovje, mimo katerega hitimo, še skrivnostnejše. Po še dokaj dobri cesti dospemo nato v vas Orehovec, nekdanje naselbine tesarjev, zidarjev in težakov, ki so prišli v naše kraje iz Tirolske, Koroške in Furlanije. Za vasjo se začne pot strmeje vzpenjati navkreber in poteka skozi staro kostanjevo šumo. Ko pridemo višje, se nam že odpre lep razgled po Krški dolini. Pa mi nismo s tem še nekoliko omejenim razgledom posebno zadovoljni, zato hitimo dalje, dokler ne dospemo do jarka, kjer leži pokopan tik ob stezi hajduk Hasan Bisič. Še dobrih sto korakov dalje zagledamo na desni strani robovje čarovniških Čestitk. Četrť ure nato se že nahajamo pri zgornji postaji žične vzpenjače, po kateri se spravlja v dolino les in drva.

Komaj smo stopili v postajo, da si ogledamo stroj naprave, nas že najde zvedavo oko kosmatoga logarja. Mož je radoveden, kaj in kako, pa ga kmalu potolažimo, ker nimamo namena, da bi dražili njegovo divjačino ali pa dolbli v gladko lubje bukev svoja imena. Gozdni kosmatin se

zveči in pazljivo poslušá sosedá, ki pripoveduje, kako je smrtjak naznanil očetovo smrt.

Tudi Toš prisluhne. Pripovedovalec potrka s členki po mizi. «Takole je zvečer na okno potrkal in zapel: spiš! spiš! spiš! Tisto noč je oče umrl. Da.»

Molilec iztegne črnikasto, nagubano roko proti njemu. «Jaz ti verjamem,» reče. «Tudi jaz bom nekaj povedal, kar je živa resnica. V soboto zvečer sem šel obiskat Pejca. Bog mu daj večni mir! Bila je svetla noč. Pridem do kočé, kar se oglasi smrtjak na tepki, na tisti, ki rase za skednjem; spiš, spiš, Pejic, Pejic! Dvakrat je zapel, nato pa odletel v les. Saj ni treba, da kdo verjame, ampak to je živa resnica.» Molilec konča in jezno pogleda dedca na koncu mize, ki kriče pripoveduje šaljev dogodek, smejoč se hrupno z zardelim obrazom v košate brke.

Stanko je prezirljivo mahnil z roko, ko je molilec končal. Zamišljenemu Tošu začne pripovedovati, kako je veseljačil in se zaljubil na bratovem gostovanju. Tošu ugajajo njegove veseljaške, mežikave oči.

Vdova pride k mizi. Streže solznih zardelih oči. Še drobnejša in bolj bleđa je sredi temnoplavih senc velike sobe, sredi oglatih kmetov in košatih kmetic, ki jo tolažijo z umetnožalostnim glasom. Tošu se zasmili, toda to usmiljenje se mu zazdi lažnivo in prisiljeno ter z radostjo občuti v svoji mladi krvi moč in zdravje. Čez nekaj trenutkov občuti odvratnost do tega samozadovoljenega veselja in željo po mirni, tihi samoti.

pridruži našemu zletu; beseda dá besedo in kmalu zvemo njegovo življensko zgodbo.

Med zanimivim pogovorom dospemo na vrh Trebeža, to je najvišjo točko tostran meje med Hrvatsko in Slovenijo. Solnce je pravkar zlezlo izza štajerskih gričev kot velika rdeča krogla in obilno vso pokrajino s svojim rdečkastim sojem.

Tu na tem kraju hočemo zaenkrat ustaviti svoje korake in si ogledati pokrajino, ki leži pred nami. Zapadno od nas zagledamo v veliki daljavi naše planine in s prostim očesom razločimo očaka Triglava. Kamniške planine se blestijo pred nami v rožnati boji, dočim so zastrti niže ležeči holmi z lahno megleno kopreno. Na levo od nas vidimo glavo Snežnika, ki tužno gleda iznad lahne megle.

Poleg Kamniških planin vidimo tudi del zelenega Pohorja.

Pozdravimo še očeta dolenskih gričev, naš Kum, katerega glavo krasita dve cerkvi. Ta oča je naš star znanec, saj ga obiše vsakih sedem let kopica pobožnih Kostanjevičanov, ki prinašajo sv. Neži zaobljubljene darove. Le žal, da nam zapira bukova šuma še razgled preko sosednje Hrvatske.

Preko male gorske livade krenemo v gosto bukovo šumo in po pol ure hodá se znajdemo v pravcatem pragozdu. Dragi spremljevalec! Menim, da boš strmél, ko zagledáš v tem samotnem kraju, kamor zaide le redkokdaj človeška noga, orjaško drevje. Listnata streha bukovih dreves je gosta, da ne propušča skoro nobenega solnčnega žarka, in je razpeta visoko nad teboj. 30 do 35 m visoka bukova debla dádo povprečno po 15 do 20 kubičnih metrov lesa. Eno orjaških bukev je prelomil vihar in leži njeno strto telo že leta in leta tamkaj, da ga uniči zob časa. Tako najdeš tu povsod križem ležati vse polno lesa vsake vrste,

«Ali veste, kako je Janža umrl?» ga nenadoma vpraša Stanko. «Veste, nekaj dni pred smrtjo je določil nosače, ki naj ga poneso na pokopališče, kako naj bo oblečen na mrtvaškem odru in kje naj izkopljejo grob. Še kar smo danes jedli, je natanko določil. Da, prav nič strahu ni občutil pred smrtjo. Zadnje dni je blodil. Zdelo se mu je, da orje njivo. Kričal je na konje in preklinjal.» Stanko se nasmehne in mežikne z blestečimi očmi.

«Ali je res spil na smrtni postelji liter vina?» vpraša po kratkem molku učitelj.

Stanko se zopet veselo nasmehne. «No, toliko ni izpil, čeprav je bil dober pivec. Jaz sem mu prinesel četrt kuhanega. Žena mu je podržala posodo pred usta. Menila je, da bo srknil dva, tri požirke, Janža pa je krčevito prijel skodelico s prsti in je vino na dušek izpil. Nato je omamljen zaspal. «Kaj pa, če je umrl?» je kriknila sestra. «Pobledel je kakor sneg.» Eh, pa je bil res umrl. Babe so začele jokati, jaz pa sem odšel na bratov. Babe so začele jokati, jaz pa sem odšel na bratovo gostovanje; saj sem vam že pravil, kako smo veseljačili.» Zarezal se je veselo, kakor da se spominja nečesa imenitnega.

Večer je zagrnil okna s temnoplaviimi, žalostnimi zavesami. V sobi vse umolkne. Na mizo postavijo zopet razpelo in prižgani sveči. Molilec ovije molek okoli prstov. Lobanja se mu vlažno sveti v trepetajočem, žoltem blesku.

Toš občuti naenkrat željo, da bi se poslovil in odšel v svojo sobo, da bi se v tihi samoti zbral. Zazdi se mu, kakor da Stanko nalašč pripove-

Ko pridemo v tišino gozda, nas obda naenkrat neka skrivnostna svečanost, ki te navdaja menda samo v tem kraju. Tu te ne moti v premišljanju nikak nemir in dozdeva se ti, da se pogovarjaš sredi najsvetejšega svetišča z materjo Naravo. Kadar miruje ta sila, takrat jo spoštuješ v pobožnosti, a trepečeš pred njo, kadar se raztogoti. Takrat tare in lomi vse vprek in noče poznati več svojega stoletnega in stoletnega dela.

Po daljšem tavanju po šumi dospemo, ako se obrnemo proti zapadu, na večje senokoše, ki nam na prvi pogled kažejo, da so se morala nahajati tu nekdanj polja, kajti razori njiv so se še dokaj dobro ohranili, čeprav je preteklo od takrat, ko so opustili te kraje Uskoki, dobrih 300 let. Tu poteka tudi meja med Slovenijo in Hrvatsko, nekdanj pa je tvorila uskoško granico. Če se še povzpnejo na najvišjo točko, nad Pogansko jamo, dosežemo kraj, kjer je stal nekdanj samotni grad, ki je tvoril v bojih s Turki važno postojanko. Grad je bil močno zidan in je imel poleg dveh brambnih stolpov več nasipov in zaklonov. Posadko te trdnjave so tvorili Uskoki, ki so stanovali deloma v trdnjavi, deloma pa v selih po okoliških gričih in so živeli v večjih združenjih. V gospodarskem oziru so načelovali z drugimi starešine ali gazde, v strateškem pa jim je poveljeval hetman, ki je bil deloma samostojen, deloma pa je bil podrejen poveljniku pograničnih čet. Hrabrost Uskokov je zgodovinsko znana in je ni treba še posebej opisovati.

Sedaj pa se vrnimo z našega pohoda na Opatovo goro zopet v dolino in poslušajmo povest, ki se je godila pred približno 350 leti.

2.

Vročje poletno solnce je pošiljalo svoje žgoče žarke na docela izsušena tla. Na prisojnih legah krog ječmeniškega gradu je bohotno rastoča

duje njemu vso to zgodbo, da ga prikrito izziva s svojo enostavnostjo in ravnodušjem, ko govori o smrti. «Čemu grebem vase in se žalostim. Vse to je enostavno, preprosto», ponavlja in hkrati občuti v sebi silno praznino.

«Treba bo iti domov», reče nenadoma Stanko. «Greste tudi vi?» Poslovita se od gospodinje. Na pragu mu stisne Stanko prste v svojo toplo dlan. «Saj se še vidimo.» Hitro odgazi, zvižgajoč si veselo, ne da bi čakal odgovora.

Veter brije preko gorice in zasipa stopinje, ki so se vtisnile v sneg. «Tam pri hlevu sem zadnjič videl Janža, ko je grebel sneg s strehe,» pomisli učitelj. «Mogoče se pozna še kaka stopinja.» Toš se sam sebi žalostno nasmehne. «Sneg pada že dva dni, zagrnil je vse stopinje in vsako sled.»

V sobi se glasi molitev. Ta še tesneje zavije v sukno, zavihne ovratnik in odgazi. Prižge si cigareto ter misli na pomlad in solnce.

Jože Jordan.

Ob obletnici smrti dr. Gregorja Žerjava

Hitro je minilo leto. Lani 27. junija nas je za vedno zapustil dr. Gregor Žerjav, neumoren delavec do svojih zadnjih ur. Z njim smo Slovenci izgubili enega svojih največjih mož, enega svojih najidealnejših in požrtvovalnejših Jugoslovenov, kakršnih bi mnogo, mnogo potrebovali, da bi postala naša lepa Jugoslavija čimprej to, kar si želimo.

Skoro nismo mogli pred letom dni verjeti, da je prenehalo biti plemenito srce našega doktorja Žerjava. Na predvečer lanskega Vidovega dne je zasnil v Poljčah večer sen in nas vse je spreletela zavest, da je umrl snovatelj, katerega bomo še dolgo pogrešali.

Njegov duh pa živi med nami. Njegovo delo se nadaljuje, njega velike misli in načrti se ustvarjajo, mi gremo po njegovi poti, ker je ta pot prava in ker morajo po tej poti hoditi vsi iskreni Jugosloveni.

Življenje dr. Žerjava je bilo samo delo. Že kot mladenič se je začel udeleževati in je bil organizator mladih slovenskih visokošolcev. Od svojih mladih let je pomagal s peresom, besedo in dejanjem buditi narod in ga pripravljati za veliko dobo osvobojenja. Delal je na vseh poljih z vne- mo in temeljitostjo. Po vojni je zlasti kot minister za socialno politiko skoro popolnoma pozabil nase, s tako resnostjo in odločnostjo se je lotil dela. Bil je tudi minister za gozdove in rudnike

in večkrat zastopnik drugih ministrov. Seveda je sodeloval tudi pri vidovdanski ustavi.

Njegovo delo je cenila vsa Jugoslavija, njegove misli, njegovo vzpodbudo so povsod uvaževali. Povsod so tudi občudovali njegovo vztrajnost, ki je bila tem večjega občudovanja vredna, ker je njegovo telo mučila huda bolezen. Ko mu je nenadoma umrla ljubljena soproga Milena, smo rekli, da bo to za njegovo bolno telo katastrofalno. On je kljub temu delal neumorno naprej, toda v njem je ključevalo, dokler ni segla po njem bela žena in nam ga vzela.

Sedaj ob obletnici njegove smrti se znova močneje zavedamo, da ga nimamo več.

Politični pregled

V Štrbskem Plesu v Češkoslovaški se je pretekli teden

zaključila konferenca Male antante,

ki je obravnavala vprašanja, ki se tičejo nekaterih mednarodnih sporazumov. Dalje je razpravljala o skupnem gospodarskem delu vseh treh držav in o raznih zadevah, ki se tičejo Društva narodov. Dosegel se je sporazum za skupno postopanje. Konferenca je sestavila tudi pravila, ki bodo urejevala odnose med državami Male an-

tante, med Jugoslavijo, Češkoslovaško in Rumunijo. Prihodnja konferenca bo v Rumuniji.

Te dni

je posetil naš zunanji minister dr. Marinković Bukarešto

in imel razgovore z zastopniki rumunske vlade o poglobitvi odnosajev med našo kraljevino in Rumunijo. Minister je bil v Rumuniji izredno prijazno sprejet. Rumunski listi pripisujejo temu posetu tudi ta pomen, da gre za pripravo sestanka med rumunskim kraljem Karlom II. in našim kraljem Aleksandrom.

Ob koncu junija je prenehala okupacija Porenja s strani zavezniških čet in je bilo

Porenje vrnjeno Nemčiji.

Zavezniške čete so zapustile pokrajino, ki jo je sedaj prevzela popolnoma zopet v oblast Nemčija. Po vseh krajih Nemčije so se vršile ob tej priliki velike slovesnosti.

Srečen dan Lisjakove družine

Prva leta, ko se je oženil Lisjakov France, je prav zadovoljno živel. Z ženko sta se dobro razumela, da ju je marsikdo zavidal.

Pa se je v isto vas priklatil tuj človek. Odprl je trgovino in poleg drugega prodajal tudi vsakovrstne pijače. Kako je znal govoriti! Od začetka so se ljudje oglašali pri njem le ob nedeljah in praznikih, kmalu pa tudi ob delavnikih.

Med drugim se je v te zanke ujel tudi mladi Lisjak. Najprej je hodil k trgovcu le ob nedeljah, a potem so obiski postajali vedno češči. Dostikrat je žena prav lepo prosila svojega moža, naj ne zahaja tja. Mož ji je večkrat obljubil, da jo bo poslušal, a besede ni držal.

Tako je začel Lisjak tja tudi na veliko soboto po običajni procesiji. V družbi so pili pozno v noč.

Žena je bila zelo nejevoljna, ko je priklovratil njen mož domov.

trava popolnoma porumenela. V šumi, ležeči pod trdnjavo, je vladal božji mir. Žito je baš dozorelo in pridne žanjice so kljub neznosni vročini žele molče dalje, zakaj predobro so se zavedale, da se mora dragoceno zrnje spraviti čimprej na varno. Gorje tistim, katere bi zalotil Turek v trdnjavi ob nezadostni zalogi živil.

V stražnem stolpu poleg dvigalnega mostu ob vhodnih vratih je stopical stražar, zastaven Uskok ogorelega obraza, od line do line ter motril okolico. Zazrl se je po klancih gorske Hrvatske. Pogled mu je obsal na planoti, kjer so se svetlikale skozi megleno kopreno liše in obzidje Zagreba.

Premišljal je, kolikokrat so ga že nesle noge mimo tega zidovja, ko se je nahajal na pohodu v krvave bitke na slavonska tla.

V duhu se je videl mladega, komaj 17 let starega mladeniča, kateremu je mogočno utripalo srce pri prvem spopadu s Turki. Bil je kakor v omotici; kri mu je zalila mladi obraz in divje je planil z ostalimi tovariši v metež. Sekal je s svojim handžarjem po pasjeglavicah, dokler se ni zvalil močno ranjen na glavi na tla. Zavedel se je šele čez nekaj dni v neki hiši v Sisku. Ko je pa zvedel, da je moral bežati Turek za svoje bosanske utrdbe, tedaj je čutil, da mu je smrt še daleč in da bo kmalu okreval.

Po tem prvem boju se je še neštetokrat boril z zakletim sovragom kristjanov. Kjer se je pokazal Uskok, tam ni imel Turek obstanka in s slavo ovenčani so se vračali hrabri borci s svojim junaškim hetmanom z bojišča.

Premišljuje tako svojo usodo, se je še zagledal na žitna polja ter ugibal, katera izmed žanjic je njegova Mara, od katere se je moral že tolikokrat posloviti in v katere naročje se je skoro vsakokrat vračal.

Prisluškoval je starcu, ki je sedel v senci zaklona in sviral na gusli kopici nedoraslih otrok žalostne pesmi ter opeval s tihim in žalostnim glasom krvave bitke, nesrečo rodu, ki je moral zapustiti svojo rodno grudo in bežati pred sovragi v tuje kraje, ter o grozotah suženjstva.

Dasi so znali otroci skoro že vse te pesmi na pamet in jih vedno znova čuli iz ust starega guslarja, so jih vendar poslušali pazljivo. Vsakikrat je vzplamtela v mladih srcih vroča ljubezen do rodne grude in jih navdajala s srdjo do krvoloka. In stari guslar je znal netiti neustrašen ogenj, dokler ni vzplamtel plamen mladega Uskoka v krvavem srečanju s Turki.

V stražnici vidimo zleknjene na slami krepke postave Uskokov; nekateri pušijo tobak iz kratkih pip, drugi pa dremajo ali pa brezizrazno zrejo v strop. Tudi te može je morila soparica, ki je prihajala v stražnico skozi odprta okna in vrata v taki meri, da so sicer precej zgovorni mladeniči docela utihnili.

V drugem nadstropju tega gradu so bile večje sobe, ki so služile poveljujočemu hetmanu Peru Delsimonoviču in njegovi družinici kot stanovanje. V srednji in največji sobi se je baš nahajal hetman, v srednji in večji sobi se je baš nahajal njegovem kolenu je jezdil kodrolas deček ter priganjal očeta, naj ga še krepkeje guglje. Na nizkem stolcu poleg okna je sedela v belo platneno obleko oblečena in s pestrobavrim predpasnikom prepasana hetmanova žena in uvajala svojo hčerko, ki je štela jedva deset pomladi, v umetnost vezenja.

Hetman Pero je bil pravi tip Uskoka. Po postavi je bil orjak, a iz oči so mu švigali plameni kakor sokolu, preden se spusti na svoj plen.

Ko se je že naveličal hetman cincanja svojega sinčka, ga je prijel z obema rokama pod pazduhi, dvignil v zrak in postavil na tla, veleč mu:

«Čuj, Pero! Jahal si dovoli, sedaj pa še malo korakaj po sobi. Če boš priden, se bova potem še malo sablala.» Obrnivši se k svoji ženki, je dejal:

«Ljubica, suha usta imam, kakor bi pojedel pri kosilu cent soli. Preskrbi mi nekoliko sveže vode in kupico vina.»

Hetmanova ženka Ljubica je naglo ustala in odbrzela skozi vrata, da naroči služkinji Milici, kaj naj prinese na mizo. Hitro je bila zopet v sobi, hitela k omari in postavila na mizo dvoje kozarcev, ki ju je vzela iz omare. Preden je pa šla zopet na delo, je stopila k možu in se mu zazrla v oči. Blaženi žar, ki je v hipu zablestel v očeh obeh, je pričal o globoki ljubezni, ki ju je vezala. V tem trenutku je prišla v sobo Milica in postavila na mizo cinasta vrča z vodo in vinom, ter se nato tiho odstranila. Ljubica je hitela, da natoči možu pijačo, in je nato še sama sebi nemešala kozarec vina z vodo. Hetman Pero je prijel za kozarec, ga dvignil in rekel: «Na mnoga leta, draga Ljubica.»

«Dal Bog!» se je odzvala hetmanova ženka s tihim glasom, iz katerega je zvenela neka prita-jena skrb. Hetman je izpraznil čašo in ko je pogledal v oči ženske, je videl, da sta črni očesi oroseni. Ovil ji je roko okrog pasu ter privil njeno telo k svojemu rahlo in sočutno.

«Ljubica! Čemu plakaš? Kaj zopet premišljuješ? Ali te morda morijo kake slutnje? Pusti to in ne kali najine sreče. Če pogledujem tebe ali če zrem na najino deco, me obdaja vedno največja sreča, ki si jo sploh želeti morem. Ljubim te, Ljubica, in vem, da tudi ti mene ljubiš. Čemu torej te solze?»

(Dalje prihodnjč.)

**Priporočajte in širite
„DOMOVINO“!**

DOMOVINARJI!

Beseda je dala besedo. zaradi preobilne pijače je mož postal naenkrat ves divji. Česar še ni do tistega časa storil, je tokrat: pretepel je svojo ženo in jo sirovo vrgel iz hiše, češ, naj se pobere, kamor se hoče...

Rogovilil je še nekaj časa po hiši, a nato pa kar opravljen legel na klop k peči in zaspal.

Kmalu zjutraj se je prebudil. Po hiši je bilo vse razmetano. Bil je čisto sam, kajti tudi otroci so pobegnili z materjo.

Glava mu je bila težka, pa tudi srce mu je burno tolklo, nekaj od preobile pijače, pa tudi od hudih sanj, ki jih je imel ponoči.

Na hitro se je umil, zaprl hišo in odšel ves skesan takoj po ženo in otroke.

Njegov sicer dobri tast ga je prav trdo prijel in okaral. France ga je skesano poslušal, a preden so odšli vsi skupaj domov, jim je še povedal:

«Komaj sem sinoči dobro zaspal, že sem imel naslednje sanje: Na mojem gruntu je bila javna dražba; žena in otroci, vsi ste jokali, a ljudje so se mi posmehovali in mi govorili: 'Tako se zgodi vsakemu pijancu!' Kar naenkrat pa sem ugledal svojega očeta. Vrnili so se z onega sveta in mi rekli: 'Ne poznam te več, France, ne imej se več po našem imenu, ti ničvrednež!' Pri teh besedah sem se prebudil in že sem si naredil sklep: Nič več se ne bom opijanal, da se mi v resnici tako ne prigodi, kakor se mi je sanjalo. Odpusti mi, ljuba žena, in pojdi takoj z menoj domov, da še drugi ljudje ne zvedo, kaj sem ponoči počenjal.»

Dobrosrčna žena se ni dala mnogo prositi in vsi skupaj so se zopet veselili vrnili domov.

France je držal besedo in ni več popival. Sleherno veliko noč se obadva spominjata na ta velik praznik in mož kaj rad pripoveduje: «To je bila za mene srečna velika noč, ker sem zaprl vrata alkoholu.»

Anton Stražar.

DOMAČE NOVOSTI

* Z današnjo številko pričenjamo objavljati nov roman «Na potih usode». Zanimiva vsebina novega romana in napetost dejanja bosta zadovoljila vsakega čitatelja. Opozorite na roman vse, ki še niso naši naročniki!

* Vidov dan, narodni praznik, posvečen spominu za našo svobodo padlim borcem, se je svečano praznil po vsej državi. V Ljubljani se je med drugim vršila slovesna žalna služba božja v stolnici, ki jo je opravil pomožni škof g. dr. Rožman. Službi božji so prisostvovali tudi zastopniki oblastev. Po cerkvenih obredih se je vršila na vojaškem vežbališču pred komandantom divizije generalom g. Tripkovičem in zastopniki oblastev lepa vojaška smotra vse ljubljanske garnizije.

* Vseslovenski gasilski kongres, ki se bo vršil od 1. do 4. avgusta v Ljubljani, obeta postati veličastna mednarodna manifestacija požrtvovalnega dela za bližnjega. Dan za dnem prihajajo nove prijave ne le iz vse kraljevine, temveč tudi iz vseh slovanskih držav, kar je jasen dokaz izrednega zanimanja za to prireditve. Dovoljena je vsem članom in njihovim družinam polovična vožnja po vseh železnicah. Podrobnejši spored slavnosti še objavimo pravočasno. Pričakujemo, da bodo zlasti slovenski gasilci najčastneje zastopani, saj bo kongres v naši sredi. Z velikim obiskom bodo slovenski gasilci še bolj utrdili svoj s težkim delom priborjeni sloves pionirjev jugoslovenskega gasilstva.

* Združitev Zadrugne zveze v Celju in Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani. Dne 24. junija se je vršil v Celju občni zbor Zadrugne zveze, ki je sklenil soglasno združitev z Zvezo slovenskih zadrug v Ljubljani. V

V zadnji «Domovini» ste našli naročilno dopisnico za srečke državne razredne loterije. Ali ste naročili takoj srečke? Prvo žrebanje se bo vršilo že 8. julija. Če še niste naročili, poiščite naročilnico in jih naročite takoj. Hočemo, da bo del večmilijonskega iznosa, ki ga bo državna loterija razdelila na srečne igralce, odpadel na vas. Seveda, kdor ne bo kupil srečke, ne bo mogel zadeti dobitka. Kdor ne najde naročilnice, naj naroči po poštni dopisnici. Cela srečka stane za I. razred 100 Din, pol srečke 50 Din, četrtina srečke 25 Din. Naroča se jih pri Zadrugni hranilnici, r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 19.

skupni zvezi bo sedaj 327 zadrug (od Zadrugne zveze 158, od Zveze slovenskih zadrug 169) z 69.000 člani. Namesto obeh bo sedaj obstajala samo Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani.

* Naši Sokoli, ki so se udeležili vsesokolskega zleta, so se zopet vrnili domov. V Ljubljani, Mariboru in po drugih večjih krajih so jim ob povratku napravili lepe sprejeme. Navdušenih pozdravov so bili deležni na kolidvorih tudi bratski češkoslovaški Sokoli, ko so se vračali v domovino.

* Smrt vrle sokolske delavke. V Studencih pri Mariboru je umrla ga. Irma Jurovičeva, marljiva sokolska delavka, ki se je pred vojno mnogo udejstvovala v slovenskem pevskem društvu v Gradcu. Vzledni narodni ženi blag spomin!

* Smrt uglednega profesorja bogoslovja. V Mariboru je umrl v starosti 72 let g. Josip Zidansek, upokojeni profesor tamošnjega bogoslovja, ki je bil zaradi svoje prijaznosti povsod priljubljen. Kot profesor se je udejstvoval celih 40 let. Blag mu spomin!

* Dež je te dni namočil velik del Dravske banovine, ki je trpela že hudo sušo. Rastlinstvo se je po moči takoj zopet okrepilo, vendar še potrebuje vlage.

* Zdravljenje vojnih invalidov v Toplicah pri Novem mestu se prične 3. julija za vse upravičene vojne invalide Dravske banovine. Obsega radioemanacijske kopeli, po potrebi tudi mehano-terapijo in za ves čas zdravljenja popolno brezplačno oskrbo (hrano in stanovanje) v Invalidskem domu v Toplicah. Pravico do brezplačnega zdravljenja imajo vsi vojni invalidi, ki so po mnenju uradnega zdravnika takega zdravljenja potrebni, toda vojni invalidi VII., VIII. in IX. skupine le tedaj, če je bolezen, za katero se žele v Toplicah zdraviti v vzročni zvezi s priznanim invalidsko hibo. Prošnje je naslavljati na bansko upravo Dravske banovine v Ljubljani. Prošnji je treba priložiti: dokaz o invalidnosti (uradno potrjen prepis sodnega sklepa o priznanju invalidnine po starem ali novem zakonu ali prepis uverjenja, da je upravičen prejemati invalidnino tudi po novem invalidskem zakonu), zdravniško izpričevalo uradnega zdravnika, da je tako zdravljenje potrebno. Vojni invalidi VII., VIII. in IX. skupine morajo razen tega priložiti prepis invalidskega uverjenja o zadnjem komisijskem pregledu. Dobo zdravljenja določi v vsakem posameznem primeru kopališki zdravnik pri prvi zdravniški preiskavi. Nastanitev vseh invalidov brez izjeme je skupna v poslopju Invalidskega doma.

* Kovačem za sekire in lopate! Za tovarno v Srbiji se nujno potrebujejo kovači za sekire in lopate. Reflektanti naj se obrnejo na javno borzo dela v Ljubljani.

* V gluhozemnico v Ljubljani se sprejemajo ob pričetku šolskega leta 1930./1931. gluhozemi otroci na prošnjo staršev ali njihovih namestnikov. Prošnje, ki jim je pridejati rojstni list, izpričevalo o cepljenih kozah, zdravniško izpričevalo, domovinski list in eventualno izkaz o imovini, je poslati zavodnemu ravnatelju do 15. julija.

* Naši rudarji za Francijo. Te dni se je mudil v Trbovljah šef izseljenškega urada v Zagrebu g. dr. Ardnicki v spremstvu nekega Francoza, ki bi rad dobil nekaj delavcev za Francijo.

* Pregled uvožene zaklane živine in mesa na mariborskem trgu se je ukinil ter se vrši odslej

pregled izključno v mestni klavnici, in sicer vse dni ob uradnih urah, ob sobotah pa v času od 1. maja do 15. septembra že od 6. ure dalje.

* Zanimiva novost v tujem prometu. Prejeli smo: Vlada kneževine lichtensteinske je sklenila izdati javne poštno dopisnice s slikami te slikovite dežele in z različnim besedilom, ki bo v nemškem jeziku in v esperantu, v zadnjem zaradi tega, da se zbudita pozornost in zanimanje letoviščarjev vsega sveta za to deželo. Ta moderni način letoviščarske reklame bodo posnele gotovo tudi druge dežele.

* Pozdravi iz Črne gore. Slovenski fantje, ki služimo v Tuzih v Črni gori, pošiljamo kot zvesti čitatelji «Domovine» čitateljem in čitateljicam pristrčne pozdrave: Kolar Peter (Sv. Vid pri Grobelnem), Zorko Ivan, Gorenji Obrež pri Brežicah), Leskovšek Rok (Šmarje pri Jelšah), Suster Miha (Šmarje pri Jelšah), Dobrišek Ivan (Braslovče), Zakošek Janko (Pilštanj), Tovornik Stan-ko (Sv. Vid pri Planini), Korošec Martin (Ponikva), Kodrin Franc (Pilštanj), Ježovnik Miha, (Šoštanj), Zupanc Franc (Dobje), Mirt Jože (Blanca), Stopar Slavko (Kostanjevica), Tomšič Anton (Kostanjevica), Lipej Martin (Sv. Peter pod Svetimi gorami), Vrbovšek Franc (Zibika) in Mlakar Jože (Studence).

* Najdba živega gamsa. V lovišču grofa Thurna pod Urško goro so ujeli živega gamsa. Žival je bila od lakote in žeje popolnoma onemogla, ker se zaradi strela v stegnu, ki ji je bil povzročen od kakega divjega lovca, ni mogla več gibati. V oskrbi ima gamsa sedaj g. Malej, gostilničar v Suhem dolu.

* Požar pri Poljčanah. Rdeči petelin je objel 23. m. m. novi listnjak in lepi kozolec posestnika Simona Košica, po domače Kalandra, pod Ljubčno pri Poljčanah. Velika sreča je, da so si tamošnji vrli gasilci nabavili avto baš letos, ko je pri nas tako rekoč leto požarov. Tudi zdaj so odbrneli kakor blisk izpred svojega doma. Naglo so pogasili ogenj in preprečili, da se ni vnelo še kaj drugega. Požar je zanetil osemletni Božakov otrok, ki se je v neposredni bližini igral z vžigalicami. Po storjenem dejanju je zbežal v bližnji gozd. Tako naglo se je vse zgodilo, da v bližini stoječi ljudje, ki so sušili seno, niso mogli prav nič pomagati. Je to v kratkem času že drugi primer, da je povzročil nesrečo otrok in naj bo zato nezgoda v resen opomin in svarilo staršem, naj pazijo na svoje otroke.

* Grozen samomor. Predzadnje nedeljo se je v Gorjah pri Bledu ustrelil posestnik in pekovski mojster Lovro Komar. Nesrečnik si je nastavil cev karabinke v usta ter sprožil dva strela. Krogli sta mu domala raztrgali vso notranjost lobanje, tako da je smrt nastopila hipno. Vzroki, ki so dovedli nesrečnika do tega obupnega čina, so neznani. Uradna komisija je ugotovila, da je pokojnik izvršil usodno dejanje v popolni duševni zmedenosti.

* Huda nesreča je zadela 27. m. m. Marijo Melinovo iz Gradca pri Litiji. Ko je snažila pri delu predilni stroj v litijski predilnici, jo je zgrabilo kolo stroja za desnico nad komolcem in ji jo zdrobilo. Nesrečna predilničarka je mati nedoraslih otrok, katerih eden je še dojenček.

* Silen požar na Spodnjem Jezerskem. V noči od 26. na 27. junija je nastal v cestarski hiši na Spodnjem Jezerskem pri peki kruha požar, ki je grozil pri silnem viharju in lesenih strehah uničiti vso vas. Hitri pomoči kranjskih gasilcev se

ima kraj zahvaliti, da je zgorela le cestarska hiša in bližnja poslopja gostilničarja Hudine. Nad tri ure so delovale nepretrgoma domača brizgalna in obe motorki iz Kranja. Požrtvovalnim gasilcem vsa hvala!

* **Pozor na patrone!** Posestnikov sin Alojzij Murgelj, star 21 let, iz Jablane v občini Mirni peč, je pripravljaval gonilni jermen za mlatilnico. Ker je postal jermen zaradi osušenja za nekaj milimetrov krajši, ga je hotel napustiti na onem delu, kjer sta konca spojena. V ta namen si je poiskal med orodjem tudi tulec od patrone ter ga rabil za prebijač, po katerem je tolkel. Od udarca pa je patrona eksplozivno odtrgala na levi roki palec in kazalec, dočim je dobil na prstih desne roke kakor tudi na obrazu in levi strani prsi manjše rane. Vsega krvavečega sô pripeljali v kandijsko bolnico.

* **Dva Slovence utonila v Ameriki.** Kakor poroča ameriško časopisje, je bila nedelja 1. junija žalosten dan za slovensko naselbino v Elyju. Birch Lake jezero je zahtevalo prve žrtve v tem letu in med žrtvami sta bila dva slovenska rojaka. Rodbina Golobič je napravila izlet k omejenemu jezeru. Pridružil se ji je 16letni Peter Hutar. Pri vožnji preko jezera z motornim čolnom pa se je v čolnu nekaj strlo. Čoln se je prevrnil. Gospa Golobičeva z obema otrokoma se je rešila na obrežje, Golobič in Hutar pa sta v jezeru našla smrt.

* **Avtomobilske nezgode.** V avto Franca Časa se je pri kolodvorski restavraciji v Slovenjgradcu zaletela neka mala deklica. Avto jo je podrl na tla, vendar so po prevozu v bolnico ugotovili, da ponesrečenka nima nobenih poškodb. Starši, pazite na otroke, da ne bodo prosto letali po cesti!

* **V Savi utonil.** Te dni je utonil v Savi 30letni Andrej Otrin, prekupčevalec z živino iz Zgornje Šiške. Utopljenca so na Ježici potegnili iz Save in truplo prepeljali na pokopališče pri cerkvi Sv. Jurija v Stožicah. Otrin je oče treh otrok. Kako se je nesreča pripetila, ni znano.

* **Dve žrtvi v Dravi.** Železničarjevo ženo Alojzijo Kremplovo, ki je v noči od 15. na 16. junija izginila z doma, so našli utopljeno na obrežju Drave v občini Obrežu pri Središču. Nesrečnica je bila živčno bolna. Pokopali so jo v Središču. — Uradnik železniške tajne policije v Mariboru Lojze Ilavec je te dni opazil blizu Halbaerthove tovarne v Kopališki ulici v valovih blizu obrežja truplo, skočil v vodo in potegnil na suho še živo žensko. Reševalna postaja jo je odpemila v bolnico. Gre za 20letno Stanko Rajtmajerjevo s Pragerskega, ki je bila uslužbena pri Marjeti Skokovi v Maistrovi ulici. Skočila je v Dravo pri državnem mostu.

* **Požar.** Nedavno je na Razkrižju v Medmuru zgorela zaloga sena, ki je bila last novoustanovljene župnije. Domači gasilci iz Gibinc so gasili z motorno brizgalno, toda strla se jim je na njej os in morali so z delom nehati. Popoldne so pozvali gasilce iz Ljutomera, ki so potem pogasili ogenj. Zgorelo je kakih osem vozov sena.

* **Pri kopažu v Muri je utonil strojevodja** Povše Edvard, uslužben na postaji v Murski Soboti. Pokojnik je doma iz Dol pri Litiji. Mladi mož je štel komaj trideset let.

* **Veliko neurje s točo na Dolenjskem.** Prejšnji četrtek dopoldne so se začeli kopičiti nad dolenjsko kotlino težki oblaki, iz katerih se je vtil najprej dež. Okrog pol 13. pa se je nebo popolnoma stemnilo in pričela je padati kakor oreh debela toča. V teku pol ure je toča uničila kmetom iz Dolenjega Gradišča ter Rumanje vasi ves letošnji pridelek. Posebno je klestila toča žito, ki je letos v teh krajih izredno lepo kazalo. Kmetje so bili tik pred žetvijo ječmena, ki je z drugimi pridelki vred uničen. Za prizadete bo potrebna nujna pomoč. Vihar je ruval drevesa s premerom 50 cm ter jih lomil kakor palice, podiral plotove ter raznašal slamnate strehe in kozolce. Okrog 13. ure je udarila strela v novozgrajeni kozolec na Ređerškem polju, last mlinarja Brulca iz Gotne vasi, ter ga zažgala. Zgorelo je v njem spravljeno seno, kozolec pa je ogenj le na polo-

vico uničil, ker so drugi del lesenega ogrodka ljudje rešili le na ta način, da so kozolec podrli in ogenj pogasili.

* **14 gadov je ujel** v teku enega popoldneva Tone Medved, strasten zasledovalec kač, na desnem bregu Drave na mestu, ki se imenuje Kamnolom, nasproti zapadnega konca Mariborskega otoka. Gade je ujel na precep.

* **Samomor pod vlakom.** Na železniški progi med obema čuvajnicama ob Gosposvetski cesti in skladišču gorenjskega kolodvora v Ljubljani si je na strašen način končal življenje 26letni ključavničarski pomočnik France Čelesnik, sin upokojenega železniškega uradnika s Sv. Petra ceste. Fant je skočil pod tržaški vlak 620, ki mu je odtrgal glavo. Kaj je bilo vzrok samomora, ni točno znano, kaže pa, da je bil glavni povod malarija, katero si je Čelesnik nakopal pri vojakih v južni Srbiji.

* **Nezgode.** V Črešnjevcu pri Slovenski Bistrici je padel s češnje 14letni Tone Pernat, sin mizarškega mojstra, ter si zlomil desno roko v zapestju. Tudi ima bolečine v notranjih organih. Po prvi zdravniški pomoči so dečka odpemili v bolnico. — V Gočovi pri Sv. Lenartu je 17letna Julčika Ivančičeva, ki je bila zaposlena pri mlatilnem stroju, prišla z levo roko preblizu kolesja, ki jo je zgrabilo in ji roko v zapestju odtrgalo. Odpeljali so jo v bolnico. — V železniških delavnicah v Mariboru je padel v prekop za čiščenje strojev delavec Aleksander Šabac in dobil poškodbe na glavi in plečih. Osebe je rešilne postaje ga je obvezalo in spravilo v stanovanje.

* **Strela je ubila** te dni sedem konj in enega moškega na Komnu, ki je oddaljen od Ljubnega v Savinjski dolini tri ure proti Koroški.

* **Neurje nad dobrepoljsko kotlino.** Predzadnje nedeljo so imeli v dobrepoljski okolici silno sopenico. Solnce je pripekalo z vso močjo, tako da se je seno že skoro posušilo na travnikih. Proti večeru pa se je od severovzhoda pripodilo nekaj prav črnih oblakov, iz katerih je močno grmelo in udarjalo. Med splošnim strahom, da bo začela padati toča in da bo uničen ves pridelek, je povzročila še večjo razburjenost med prebivalstvom strela, ki je vžgala skoro istočasno kar na dveh krajih; v Zdenski vasi pri posestniku Petriču in v Ponikvah pri drugem mlinu, lasti Adamiča, po domače Stoparja. V Zdenski vasi je strela udarila v kozolec g. Petriča, ki stoji sredi vasi. Zažgala je s toliko silo, da je bil ves kozolec v hipu en sam velik plamen. Gasilno društvo, ki je prihitelo čez čas iz sosednjih vasi, je moralo mirno gledati, kako je požar uničil lep in poln kozolec, vreden okrog 60.000 Din, ne da bi mogli sami kaj storiti. Morali so varovati le sosednja poslopja, ki so bila v nevarnosti. Posestnik Petrič ima precejšnjo škodo, ki pa je deloma pokrita zavarovalnino. Pri Stoparju v Ponikvah je udarila strela prav tako v kozolec. Tu je do kozelca, kamor je tresčila, napravila čudno pot. Najprej je med silnim pokom, ki je domačine, ki so bili v hiši, skoro pometal na tla, odbila ogel hiše, nato pa je odskočila mimo sadnega drevja do malega kozelca in ga zažgala, ker je bilo v njem že mnogo krme. Tudi tukaj domači kakor prihiteli gasilci niso mogli ničesar rešiti. G. Adamič, ki je bil lastnik pogorelega kozelca, ima okrog 20.000 Din škode.

* **Cirkularka mu je odrezala prste.** V celjsko bolnico je bil pred dnevi sprejet v oskrbo in zdravljenje 53letni delavec Martin Šram s Strašneka pri Gomilskem, kateremu je cirkularka pri žaganju lesa odrezala prvi in drugi prst na desni roki.

* **Smrtonevaren padeč s kozolca.** Z domačega kozolca je padel v Završah, občina Ponikva ob južni železnici, 43letni posestnik Alojzij Fajs in si pri padcu iz višine nekaj metrov zlomil križ. V brezupnem stanju je bil sprejet v bolnico.

* **S senenega voza je padla.** V Šmartnem v Rožni dolini se je pred dnevi pripetila huda nesreča pri spravljanju sena. Z voza, visoko naloženega s svežim senom, je po neprevidnosti zdrknila 32letna zidarjeva žena Neža Li-

pičnikova. Obležala je nezavestna na tleh in so jo morali odpeljati v celjsko bolnico, kjer so ugotovili, da si je zlomila križ.

* **Avtobus in tovorni avto tresčila skupaj.** V Mostah pri Kamniku sta zadela drug v drugega Hojakov avtobus in neki tovorni avto, poln romarjev. K sreči se potnikom obeh vozil ni zgodilo nič hudega. Le gospodična Angela Vrlinškova iz Podgorja pri Kamniku, ki se je vozila z avtobusom, je dobila pri padcu močno poškodbo na levi nogi pod kolenom. Njo je avtotaksi g. Malija iz Ljubljane, ki se je slučajno pripeljal mimo, odpeljal v Kamnik k zdravniku.

* **Z motociklom je povozil** na Jesenicah 28letni mehanik Anton Murnik iz Lesc petletnega Stanka Štrafelo, sinčka železniškega strojevodje. Deček je nevarno ranjen. Starši, pazite na otroke!

* **Gozdni požar** je nastal zaradi kresa na predvečer Janeza Krstnika na Veliki mizci pri Trziču. Orožništvo vrši preiskavo.

* **Nasilni samomorilni kandidat** je 29letni Stefan Pleteršek iz Krčevine, ki si je z rezilom brivskega aparata prerezal grlo. Dospelo rešilno moštvo je imelo s samomorilnim kandidatom hudo delo. Pleteršek je postal zelo nasilen in so ga morali močno zvezati. Pri prenosu je poškodoval platneno prevleko nosilnice. Končno so ga le ugnali in prepeljali v bolnico. Motiv poskušene samomora ni znan.

* **Od doma sta izginila** v četrtek zjutraj brez vednosti staršev 12letni Karel Rola, sin strojnega pomožnega delavca državnih železnic, in 13letni Jože Korošec, oba iz Maribora. Napotila sta se proti Pohorju in sta med potjo nekemu součencu izjavila, da se ne vrmeta, preden ne dopolnita 14 let.

* **Zaplenitev smodnika.** Kakor nam javljajo fantje iz Velikega vrha, jim ni bilo zaplenjenih 15 kg smodnika, ampak samo 1 do 2 kg.

* **Nevarnega dolgoprstnika,** 28letnega delavca Alojzija Mlinariča, pristojnega v Okoslavce, so aretirali v Celju zaradi splošnega suma. Pri njem so našli razne ukradene predmete. Mlinarič je tatvine priznal.

* **Aretacija nevarnega vlomilca.** V Kranju so aretirali 24. junija orožniki Antona Terpina, mearskega vajenca pri mesarju Antonu Mušiču. Omenjenega dne sta bila izvršena kar dva vloma, na Rupi in na Visokem, kjer se je mudil Terpin. Njega je gospodar poslal, naj gre po živino na Primskovo. Namesto da bi izvršil gospodarjevo naročilo, se je odpeljal s kolesom na Rupo. Ustavil se je na posestvu posestnika Matevža Gaberja, o katerem je dobro vedel, da je pravkar prejel od mesarja Mušiča večji izkupiček za predano živino. Gabrovi niso bili doma. To je izrabil Terpin, naslonil kolo na bližnje drevo in se splazil v hišo, kjer je neovirano ukradel okrog 2000 Din v gotovini. Potem se je takoj odpeljal na Visoko, kjer je vlomil v gostilno Jerneja Rozmana ter odnesel 420 Din gotovine, zlato verižico in samokres z 10 naboji. Obakrat so ga videli ljudje in tudi spoznali. Po njihovi ovadbi je pa padel končno v roke pravice. Terpin je priznal, da je izvršil še šest vlovov, ko je hodil po živino za svojega gospodarja. Pri hišni preiskavi so resnično našli več predmetov, ki izvirajo iz vlovov. Terpin je doma iz Smolovega pri Zeleznikih.

* **Star znanec policije.** Znani nevarni prijatelj tuje lastnine Fran Otorepec, ki je imel že nešteto krat opravka na sodišču ter bil za dolgo dobo let izgnan iz Maribora, se je te dni zopet pojavil v mestu, kjer pa so ga takoj zalotili in oddali zopet pod ključ. Pri telesni preiskavi so našli pri njem celo vrsto ukradenih predmetov, med drugimi tudi uro, ki si jo je izposodil od zdravnika mariborske splošne bolnice dr. Lutmana. Otorepec je bil takoj izročen sodišču.

* **Zasačeni ponarejalci bankoveev.** Tako bridke izkušnje imajo premnogi, ki so skušali ponarejati denar, a se še vedno dado toliko zapeljati k ponarejanju. V noči od predzadnje nedelje na ponedeljek so orožniki zasačili v Krištandolu pri Dolu družbo ponarejalcev, ki sicer s svojim

delom še ni pričela, a je imela že vse pripravljeno. Aretirani so bili Ivan, Ovčak, Franc Ovčak in Marija Ovčakova, oče, sin in hčerka, Jernej Štirn, čevljarški mojster iz Kamnika, in Jože Poljanšek, ki se izdaja za lesnega trgovca. Zadnja dva sta prišla k Ovčakovim na sestanek, da se dogovorijo glede nabave raznega materiala, ki bi ga rabili pri ponarejanju. Ponarejalška družba pa še ni popolna, ker se še dva, in sicer vodilna njena člana, skrivata pred roko pravice. Jernej Štirn je bil že več let zaprt zaradi ponarejanja in še ni dolgo, odkar se je vrnil iz ječe. Stari Ovčak je bil tako prepričan o uspehu, da je celo v okolici nekega moža nagovarjal k pristopu, češ, da bo v dveh letih že milijonar. To je sedaj prepričala pazljivost orožnikov in je zlasti orožniški komandir g. Urleb zelo previdno in uspešno vodil preiskavo in tako preprečil veliko gmotno škodo ter rešil gotovo še nekatere ljudi, ki bi sicer na kakršenkoli način zašli v mrežo zločina in ponarejalške strasti.

* **Zasledovana sleparka.** Orožniki zasledujejo že dalje časa 51letno Marijo Streharjevo, po poklicu branjevko, doma iz Krašnje. Imenovana hodi okrog po deželi in se predstavlja za potnico z manufakturnim blagom. Streharjeva ima na vesti več prevar in je sodišče v Ljubljani izdalo za njo tiralico.

* **Pri boleznih želodca, črevesja in presnavljanja** privede uporaba naravne Franc Jožefove grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša pot hranilnim snovem, da pridejo v kri. Zdravniška strokovnjaška izvedenja poudarjajo, da se Franc Jožefova voda zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki se malo gibljejo. Franc Jožefova grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

NAŠI NA TUJEM

Iz Hervest Dorstena pošiljajo z občnega zbora Jugoslovenskega delavskega društva prisrčne pozdrave vsem bralcem in bralkam «Domovine»: Tepež, Korošec, Druškovič, Supanc, Zupanc, Bolha, Kopač I., Smrekar, Zobec, Močnik, Skobe, Mažgon, Kopač II. in Kantužer.

Iz Marksteina v visokih francoskih planinah pošiljamo po «Domovini» pozdrave vsem rojakom, znancom, prijateljem in čitateljem «Domovine»: Hvalec Rudolf, Andrej Ivan od Sv. Barbare v Halozah, Franc Jurejevčič iz Podzemlja pri Metliki, Golobič Jože in Franc iz Radovice pri Metliki, Jankovič Ivan iz Krške vasi ob Krki, Cvelbar Franc iz Št. Jerneja na Dolenjskem, Gramc Jože od Sv. Križa, Levičar Alojzij iz Krškega, Unetič Jože, Krhin Anton in Jerele Leopold iz Kostanjevice, Štempfel Janez iz Leskovca pri Krškem, Groblar Peter iz Čemšenika, Breznik Jože in Žverk Jože iz Letuša pri Braslovčah, Šijanec Franc od Sv. Jurija ob Ščavnici, Tomše Jožef iz Bregane na Dolenjskem, Kačičnik Vinko, Vengust Valentin, Aužner Štefan, Kačoh Alojzij, Lenič Ludovik, Slemenšek Alojzij, Korošec Jurij, Zorič Martin in Kresnik Ignacij iz Dramelj pri Celju, Kavež Jože, Zdolšek Franc, Bračič Karel in Ivan, Rečnik Albert in Ivan, Vrečko Franc, in Anton, Kalšek Martin iz Ponikve ob južni železnici, Pavlič Miha in Rošez Franc iz Konjic, Sinkovič Jurij iz Loč pri Poljčanah, Mežnarič Martin, Plohl Franc, Mejcen Franc, Bezjak Jože in Rozman Franc iz pujske okolice. — To še nismo vsi tukajšnji Slovenci; nas je še več, ki tu na najvišji planini Alzacije stavimo hotele za turiste. Med nas že pride nekaj izvodov «Domovine», ali to je premalo za vse. Zato jo še več naročamo.

PREKMURSKI GLASNIK

Konjsko premiranje v Beltincih bo za vse Prekmurje v torek 19. avgusta ob desetih dopoldne. Na premiranje je prignati le najboljše živali mrzlokrvnih pasem. Zavzasko prignano žival je

prinesti skočni listek v dokazilo, da izvira žival od državnega ali licenciranega zasebnega žrebca. Ocenjanje in obdarovanje bo v štirih skupinah, v katerih so: kobile z žrebeti od četrtega leta dalje (za žrebeta je prinesiti spuščalni list), mlade kobile, in to triletno pripuščene ali nepripuščene in štiriletne pripuščene (za pripuščene je prinesiti skočni listek), žrebičke, enoletne in dvoletne, žrebički, enoletni in dvoletni, le najboljše kakovosti.

Agilno Sokolsko društvo v Murski Soboti pripravlja za nedeljo 6. julija veliko tombolo, ki bo pri Sokolskem domu z začetkom ob dveh popoldne, in to ob vsakem vremenu. Glavni dobitki so naslednji: 2000 Din v gotovini, nov šivalni stroj, novo moško kolo, novo pohištvo za eno sobo, seženi trdih drv in vreča bele moke; poleg tega pa še 1000 raznih dragocenih dobitkov, tako da bodo srečni igralci prijetno presenečeni. Po tomboli bo veselica v Sokolskem domu. Karta za tombolo stane samo 3 Din. Pri prireditvi bo sodelovala priznana godba.

Gasilska prireditev v Rogoševcih. V nedeljo 6. julija od 14. ure dalje bo imelo gasilno društvo Sv. Jurij-Rogaševci svojo letno veselico v vseh prostorih gostilne Raffel v Rogoševcih. Spored je zelo zanimiv. Ob 15. uri uprizore člani «Ledavskega glasa» burko «Trije tički» istotam. Sodelovala bo prvovrstna godba na pihala. Na sporedu bodo ples, šaljiva pošta, neprostovoljen zapor, lov na kranjske klobase, keglanje na dobitke, «zdravnik», ki ozdravi vse vrste bolezni, specialist za ljubavne bolezni, šaljiva pošta itd. Ker je čisti dobiček te prireditve namenjen izključno za nabavo prepotrebnega gasilnega orodja, vabimo k obilni udeležbi.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Juha iz zelenjave. Operi in olupi štiri krompirje in jih zreži na drobne kocke. Štiri korenčke operi, ostrgaj in jih prav drobno zreži, istotako olupi in drobno zreži tudi dve kolerabici in dodaj še pest izluščenega graha. To vse skupaj skuhaj v slanem kropu. Ko je mehko kuhano, naredi ne pretemno prežganje z malo čebule, potem dodaj malo majorona, šetrajke, kumine in ščep popra ter dve žlici kisle smetane. Če nimaš smetane, daš lahko mleko. Nato prideni še drobno zrezanega zelenega peteršilja in pusti juho vreti še pol ure, potem pa jo daj na mizo.

Goveje meso z zelenjavo. Korenček, peteršilj, kolerabico operi in ostrgaj, oziroma olupi, nato vse zribaj na strgalniku. V kozo deni mast, eno drobno zrezano čebulo in zribano zelenjavo; ko je vse skupaj zarumenilo, pa dodaj na koščke zrezanega govejega mesa. Vsak košček mesa pa poprej povaljaj v moki. Ko si meso malo podušila (potenstala), ga zalij z vodo ali z juho in pokrito duši potem tako dolgo, da postane meso mehko. Tedaj pa osoli, popopraj dodaj lovorjev list in malo dišave, malo zelenega peteršilja in malo kisa. Meso naj nato še malo prevre, preden ga daš na mizo.

Koruzna torta. Mešaj štiri rumenjake in 14 dek sladkorja četrt ure, potem primešaj 10 dek finega koruznega zdroba, kakršen se rabi za polento. Nato napravi sneg iz štirih beljakov, nalahko zmešaj in natresi v pomazan tortni model. Daj peči v pečico. Pečeno in ohlajeno prereži, namaži s poljubno mezgo, zloži skupaj in daj na mizo. Povrh posuj še s sladkorjem.

Češnje z medom. V navadno steklenico (kakršne rabimo za kuhanje sadja) naloži osnaženih češenj brez pecljev, na češnje vlij nekoliko žlic tekočega medu in zaveži steklenico s pergamentnim papirjem. Nato deni steklenico v kotel, napolnjen z vodo, pristavi k ognju in naj voda zavre. Steklenico pusti potem v kotlu, da se popolnoma shladi, potem pa jo postavi v shrambo. Tako ukuhane češnje so zelo dobre za otroke v zimskem času.

Praktični nasveti

Madeže od lanenega olja spraviš iz perila, ako jih namočiš v navadnem namiznem olju, nato pa perilo dobro izpereš v mrzli vodi, namiliš in skuhaš v milnici, ki si ji dodala malo sode.

Madeže od oljnatih barv odstraniš s terpentinom. Robove pa, ki nastanejo okoli osnaženega madeža, moraš potem še posebej zdrgniti z benzinom.

Apnene madeže odpraviš s tekočino iz 10 gramov amonijakove soli in 90 gramov vode. Madeže pomaži s to raztopino; če so pa madeži v belem blagu, jih moraš potresti še s kredom.

Nabirajte šentjanževe rože! Sedaj cvetijo masovnice (šentjanžove rože), ki dajejo v olju namočene izvrstno zdravilo za opekline in ozebljine. Nabirajte in namakajte jih, da boste imeli, kadar bo sila, dobro domače zdravilo pri rokah.

ZDRAVSTVO

Vročinska kap

V hudi vročini, kakor vlada letos, se kaj pogosto pripeti, da se prične na cesti, na polju ali v cerkvi človek tresti, omahuje kakor pijan in pade nezavesten na tla. Bolnik je ves višnjev v obraz, žila mu naglo bije in težko hrope, treba je hitre pomoči, sicer je nevarnost, da ga umori vročinska kap.

Bolnika prisloni kam, tako da ima glavo višje kakor ostali život in ga polivaj z mrzlo vodo. Ko pride k sebi, mu daj piti vode in dobre kave. Če pa bi prenehal dihati, poskusi z umetnih dihanjem.

Kako se varujemo pred vročinsko kapjo? Tako, da odstranimo vse vzroke, ki povzročajo kap. V hudi vročini ne pij težkega vina ali žganja. Če se hučo potiš, glej da nadomestiš veliko izgubo vode s pijačo (kislim mlekom, lahkim ruskim čajem, ječmenovo kavo ali kislom vodo). Navadno ledeno studenčno vodo v taki vročini piti ni zdravo, čeprav je prijetno, ker si lahko tako nakopljemo dolgotrajne katere želodca in črevesja. Ne hodi brez velike sile v najhujši pripeki na polje, saj v tistih urah malo napraviš in si zmučen za delo, ko vročina že ponehava (po četrti uri), in ne stoj gologlav dolgo na solncu!

Opasnosti vročinske kapi so najbolj podvrženi slabotni in stari ljudje in taki, ki se ne potijo lahko. Kdor se hučo poti, temu se ni bati vročinske kapi.

Opasnost stekline

Pravkar čitamo, da je ogrizel stekel pes na Dolenjskem pet malih otrok; bati se je, da jih v kljub zdravniški pomoči ne bo mogoče oteji strašne smrti, ker je minul že dober teden, odkar jih je ogrizel stekel pes.

Kaj pa je prav za prav steklina in kako nastane? Steklina je bolezen, ki jo prenašajo tako mali bacili, da jih z nobeno povečavo ne moremo videti. Da pa so res neki taki povzročitelji stekline, vidimo iz njihovega delovanja. Ko se pes okuži s steklino, je še nekaj dni, včasih celo več tednov videti prav zdrav. Šele pozneje zapazimo, da se je pes nekam zapustil in da hodi okrog s povešenim repom, razmršene dlake, povaljan, krvavih oči in da se mu iz gobca cedi slina. Nemirno se ozira okrog in grize, kar mu pride pod gobec. Muči ga žeja. Če pa pride v dotiko z vodo, ga primejo krči, da se ves trese, in ljudje pravijo, da se pes boji vode. V tej besnosti popade druge pse, živali in ljudi.

Kako pa nastane steklina? Splošno razširjeno in hudo ukoreninjeno je mnenje, da steče pes, če mu manjka vode v poletni vročini. Verjetno je, da pomanjkanje krme in pijače napravi psa dostopnega za to bolezen. Vendar pa je popolnoma izključeno, da bi pes sam od sebe stekel. Steklina se namreč prenaša edinole z ugrizom po slini od psa do psa. Morda hočete vprašati, kje je pa prvi

pes dobil bolezen. Upravičena je vaša beseda, zato vam povem, da nastajajo in izginjajo nalezljive bolezni prav tako kakor rastline in živali. Drugačne so bile pred 10 milijoni leti, drugačne so danes. Vemo tudi, da se posebno razni prav nedolžni bacili kaj lahko pod gotovimi pogoji nekje predrugačijo in postanejo nevarni drugim rastlinam, ljudem in živalim.

Pogostoma se pripeti, da popade koga pes. Nastane vik in prepir. Nazadnje pa slučajno pogledajo navzoči psa in ga kar spoznajo za zdravega. Njegov gospodar plača nekaj odškodnine ugriznjencu, pa je zadeva v redu. Ker so zadnja leta res redki primeri pasje stekline, imajo na videz prav tisti, ki omalovažujejo tak pasji ugriz. Kaj pa, če bi bil pes stekel? En teden, dva ali celo mesec dni bi hodili popolnoma zdravi okrog. Pozneje pa bi nas prišla neka brezbriznost s slinjenjem in strahom pred vodo ter bi nastopili po hudih krčnih napadih besnost in neizogibna smrt. **Neizogibna, pravim, zakaj kakor hitro se bolezen pokaže na zunan, nima ves svet nikakega zdravila ali blažila proti njej.**

Prve dni po ugrizu je pomoč kaj lahka in brezplačna. Po sedanjem načinu preprečenja nastopa stekline ni treba več cele tri tedne prebiti v Pasteurjevem (izgovori Pasterjevem) zavodu, temveč odpustijo bolnika že drugi dan domov, da ga naslednje dni cepi večkrat najbližnji zdravnik.

Še dalje je šla znanost: uvedla je cepljenje zdravih psov proti steklini, slično kakor prašičev proti rdečici. Na Japonskem, v Združenih državah, na Portugalskem in drugod so uvedli že obvezno cepljenje psov proti steklini ter se tudi pri nas o tem važnem ukrepu zadnji čas resno razpravlja. Treba pa je poudariti, da so se pri nas — ne vem zakaj — psi po vojni zelo razmnožili ter postali nele opasna nadlega, temveč tudi prav nepotreben luksuz v današnjih hudih časih. Koliko kokoši, svinj ali revežev bi se lahko preredito z dobro hrano, ki jo požrejo nepotrebni psi. **Pes naj bo čuval, nikoli pa ne igrača otrokom in odraslim.**

Če te ugrizne katerikoli pes, ne omalovažuj, rane, posebno sedaj v poletju, temveč se ravnaj po edino pravilnem nasvetu: **Pojdi takoj v bolnišnico, psa pa daj živinozdravniku v opazovanje.** Pa porečeš, da bo zamera in da bodo stroški pri lastniku. **Če gre za življenje, se nehaj vsaka zamera.** K.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

PRED 40LETNICO PEVSKEGA DRUŠTVA
«ZVONA» V ŠMARTNEM PRI LITIJI.

Š m a r t n o, junija.

V lepi šmarški vasi proslavi pevsko društvo «Zvon» v nedeljo 6. julija 40letnico svojega obstoja. Stari pevci radi govore o tistih časih, ko je pokojni nadučitelj Bartel Ivan v Šmartnem ustanovil pevsko društvo «Zvon», ki je mnogo storilo za napredek prosvete v Šmartnem. V času, ko nemški naval ni prizanašal niti podeželskim vsem, je «Zvon» budil šmarčane k narodni zavesti ter jih krepil v ljubezni do domačije in lepe slovenske pesmi.

Društvena zgodovina pove, da je «Zvon» nastopal v vseh večjih krajih Slovenije kakor tudi pri bratih Hrvatih v Zagrebu. Prapor «Zvona» je vihral pri vseh večjih narodnih prireditvah tistih časov. Svetovna vojna je ustavila petje, ni pa omajala «Zvonašev», ki so se po vojni zopet vrnili pod prapor «Zvona».

Prvi predsednik «Zvona» je bil g. Frane Knaflič. Njemu so sledili g. † Zore Ignac, † Razboršek Ivan, Hauptman Franc in Fincinger Ognjeslav. Častni člani so gg. Knaflič Franc, Blanč Franc, Watzak Vinjo in Hauptman Franc kakor tudi družina Vozlova. Kumica zastavi je ugledna gospa Marija Zoretova iz Črnega potoka.

Pevovodje so bili gg. † Adamič, † Pin, † Bartel, Pleskovič, Jerab, Lajovic, Stoviček, Premič, Švara, Mislej in Kovačič. Društvu predseduje

sedaj nad 20 let današnji predsednik g. Ferdo Tomazin.

Po vojni je «Zvon» priredil koncerte doma in v Trbovljah ter se udeležil pevskih tekem v Ljubljani. Slavnostne 35letnice se je udeležilo nad 300 pevcev in pevk. Uspela proslava je bila sad dela bivšega pevovodje g. Premiča. Sedaj vodi «Zvon» nadučitelj g. Kovačič od uspelega koncerta in operete k 40letnici. Spored slavnosti je razviden iz spomenic in lepakov. Ta dan bodi praznik naše pesmi, zato vsi na proslavo «Zvona»! Polovična vožnja je dovoljena.

ŠKOCIJANSKO PISMO.

Š k o c i j a n p r i T u r j a k u ob koncu junija.

Vedno bolj vroči postajajo dnevi, kar nam je zelo všeč, ker smo z dežjem precej založeni. Dne 22. junija so se začeli po silni solnčni pripeki zbirati proti večeru od severa črni oblaki. Zavihrala je strašna burja z gromom in treskom, kakor da je sodni dan nad nami. Boga moramo zahvaliti, da je prešel ta nalive brez toče, ki bi nas spravila ob vso letino, ki kaže prav lepo.

Lepe kresne navade pri nas še nismo opustili. Če si pogledal na kresni večer proti Dolenjski, ti je kar vid jemalo: sama luč pri luči. Prav lepo je bilo gledati naše fante in naša dekleta, ki so peli in rajali okrog kresa ob zvokih harmonike. Tudi s sosednjih gričev sta odmevala petje in godba. Tujec, ki je prepotoval mnogo sveta, se kar ni mogel načuditi lepemu petju lipenskih fantov in deklet.

Drugod se pritožujejo nad slabim cerkvenim petjem. Pri nas pa se imamo zahvaliti predvsem gospodu organistu, da je naše cerkveno petje na tako lepi višini.

Odkar so prenehali neznosni strankarski boji, gre tudi pri nas vse na bolje. Sicer se še vedno najdejo ljudje, ki ne morejo živeti brez prepira in obrekovanja. Upamo pa in verjamemo, da ni daleč čas, ko tudi ti uvidijo brezplodnost svojega početja.

ZANIMIVOSTI

× **Ime so mu zamenjali.** Zanimiva zamenjava oseb je bila te dni odkrita v blaznici v Benetkah. Pred leti je v Gradežu nenadoma zblaznel ribič Fachinetti. Blaznika se najprej prepeljali v umobolnico v Trst, kasneje pa v blaznico San Daniele, kjer je baje leta 1924. umrl. Občinski urad v Gradežu pa je te dni prejel pismo iz beneške umobolnice, ki je sporočila, da so leta 1927. tja prepeljali nekega blaznika z imenom Saver iz San Daniela. Blaznik doslej ni ničesar govoril. Nedavno pa je začel govoriti in navedel, da se ne piše Saver, marveč Fachinetti. Navedel je podrobnosti o domačih rodbinskih razmerah, ki so popolnoma točne. Kakor kaže, je Saver v blaznici San Daniele umrl nakar so ga pokopali pod imenom Fachinettija, tega pa so pod imenom Saver prepeljali v blaznico v Benetke.

× **Ali smrt ali strašno bolezen.** V Albuquerque v severnoameriški državi New Mexico je bil zaradi umora obsojen na smrt neki Kitajec. Oblastva pa so mu dala izbiro med usmrčenjem ali pa vcepljenjem seruma proti nevarni očesni bolezni, ki strahovito razsaja med Indijanci in ki jo do sedaj zdravniki še niso mogli proučiti. Ameriški zdravniki mislijo, da je brezpogojno potrebno, da proučujejo razvoj in potek te nevarne očesne bolezni na človeku samem, da najdejo lek proti njej. Človek, ki ga bodo cepili s serumom, lahko ostane za vse življenje slep. Kitajec si bo vso zadevo še premislil.

× **Posinovljenec mehiškega cesarja Maksimilijana.** Mehiški cesar Maksimilijan, brat avstrijskega cesarja Franca Jožefa, si je zelo prizadeval, da bi postal v novi deželi priljubljen. Tako je med drugim posinovil kot bodočega prestolonaslednika nekega potomca zadnjega

mehiškega cesarja Avguščina. Ime mu je bilo don Salvador de Iturbide, a kot vnuk cesarja Avguščina je nosil naslov cesarskega princa. Po smrti cesarja Maksimilijana se je zavzel za njegovega posinovljenca cesar Franc Jožef in ga podpiral. Princ Salvador je bil pa strašen razsipnik in mu nobena vsota ni zadostovala. Slednjič je prosil cesarja Franca Jožefa, naj mu da odpravnino. Cesar je njegovi prošnji ugodil proti slovesni obljudi, da nikdar več ne pride s kako prošnjo za denar. Princ Salvador je prejel en milijon goldinarjev odpravnine, kar je bilo za tiste čase ogromna vsota, toda princ je bil že v nekaj mesecih zopet brez beliča. Brez sredstev je bil princ prepuščen usodi. Tedaj mu je nenadoma zasvetila rešilna zvezda. V Benetkah, kjer je živel princ Salvador, se je preko zime naselila silno bogata madžarska plemiška družina barona de Tarodháza. Najstarejša baronova hči se je zaljubila v princa Salvadorja in se z njim poročila. Priac je bil nenavadno lep mož in tudi njegov nastop je bil prikupen, toda odločalo je pri baronici gotovo le to, da je bil cesarskega rodu in da je imel dostop v najvišjo družbo. Novoporočeni par se je trajno naselil v Benetkah. Zakon je ostal brez otrok. Razpolaganje s premoženjem si je pridržala izključno princesa sama, ki je naštelu princu vsak dan sproti drobiž za kavarno. Princu to seveda ni bilo po volji in vsako jutro se je med zakoncema razvil isti prizor. Princ je dobil od svoje žene sicer vse, da je mogel stanu primerno živeti, a sicer ga je držala trdno na vajetih. Ko sta zjutraj zakonca sedla k zajtrku, je našel princ vsak dan na svojem kavnem podstavku en avstrijski papirni goldinar, ki ga je smel porabiti po svoji volji. To ga je silno jezilo in nekoč je princesi brezobzirno povedal svoje mnenje. Toda ona se za njegovo jezo ni zmenila. To je princa še bolj razljutilo: vstal je, udaril s pestjo po mizi in dejal: «Odpotujem!», nakar mu je princesa mirno odgovorila: «Pa odpotuj!» Princ je nato odvihral, a se je do obeda točno vrnil. Princ Salvador je umrl leta 1890., nakar se je njegova vdova poročila z grofom Jerninghamom in se iz Benetk preselila v Avstrijo.

× **V New Yorku nastopa morilec moških.** V New Yorku se je pojavil v zadnjem času sličen vampir, kakor je bil düsseldorfski morilec. Za razliko od düsseldorfskega, ki je moril ženske, se ameriški vampir spravlja nad moške. Zalezuje predvsem ljubavne pare in strelja na moške. Slično kakor düsseldorfski se tudi newyorški vampir dela norca iz policije, ji pisari pisma z natančnim opisom vsakega umora ter navaja dan in uro prihodnjega umora. Razumljivo je, da je zavlado med prebivalstvom veliko razburjenje. Svoje zločinsko početje je newyorški vampir izvrševal predvsem v mestnem okraju Queenu. Policija je zaradi tega priredila te dni velikopotezno racijo, pri kateri je sodelovalo 2500 policajev. Na pomoč so poklicali tudi policijske uradnice, ki so morale prevzeti vlogo ljubimk, s katerimi so se policaji postavili po raznih krajih. Zagonetni morilec pa je za policijske načrte bržkone pravočasno zvedel in se sploh ni pojavil. Policija je nato v vsem okraju izvršila preiskavo od hiše do hiše, toda uspeh je bil ničev. Aretirali so samo dva sumljiva moška.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Iz šole.

Jožek: «Čuješ, mamica, sosedov Pepček pa je napravil nalogo napačno.»

«Mati: «Kako veš to?»»

Jožek: «Zato, ker jo je od mene prepisal.»

Dvojčka.

Gospa Medvedova je dobila dvojčka. Ko Francek opazi mala dečka, vpraša mamico: «Ali sta oba fantka naša ali pa sta na izbiro?»

Kvartopirec.

Gašper igra karte in ima tudi čudovito srečo. Hudobni jeziki seveda trde, da Gašper rad slepari pri kvartanju.

Nedavno je zopet igral v drugem nadstropju z ljudmi, ki niso bili tako neumni, kakor bi jih on rad imel. Zato so ga že v teku desetih minut zatolili pri sleparstvu.

Hudi, kakor so bili, so Gašperjevi kvartopirski sodrugi popadli Gašperja ter ga vrgli po stopnicah, da se je siromak precej potokel, preden se je iz drugega nadstropja prikotalil do tal.

Tako ga je na tléh našel zdihujočega Melhijor. «Vidiš, Gašper,» mu je dejal, «ali ti nisem vedno dejal, da ne igraj tako visoko.»

Pri peku.

Prodajalka: «Kaj bi pa rad, fantek?»

Fantek: «Atek me je poslov, da kupim za en dinal cigaret.»

Prodajalka: «Cigaret pa nimamo pri nas. Tu se prodaja le kruh.»

Fantek: «No, mi pa dajte en kifelček!»

V hotelu.

Gost: «Natakar, včeraj sem našel v juhi en manšetni gumb, danes pa drugega.»

Natakar: «Oprostite, gospod!»

Gost: «Saj nisem hud! Samo povejte mi, kdaj bom v juhi lahko našel manšete!»

V času barvanja las.

A.: «Pravijo, da so plavolaske nežnejše kakor črnke.»

B.: «Moja žena je bila oboje, a jaz ne opažam nikake razlike...»

Listnica uredništva

Kokra. S svojimi ugotovitvami se obrnite kar na pristojna mesta. Bo največ in najhitreje za leglo.

Stari trg pri Slovenjgradcu. Za enkrat nemogoče. Nasprotuje pravilom in zakonskim predpisom.

BOLEZNI.

Pota za prebavo, za dihanje, za krvotok, živčne bolezni, splošna utrujenost, predčasna uvenelost in drugo ugonablajo organizem onih, katerih kri je onečiščena z otrovi narušene razmene materije (kakor s sečno kislino, urati, oksolati i. dr.).

Da obvarujete sebe teh bolezni, a prav tako je tudi zaradi njih zdravljenja potrebno od časa do časa očistiti kri gori imenovanih strupov s fiziološkim ekstraktom (kakor je «Kalefluid» D. Kaliničenka) iz žlez mladih živali. Po dovršenem kurzu zdravljenja s «Kalefluidom» izginejo bolezni, slabosti, delovna nesposobnost in prejšnji bolnik zopet uživa vse lepote življenja mladih let.

Brezplačno pošljemo novo metodo «Pomlajevanja in zdravljenja bolezni», preporod moči in zdravja. Obrnite se na: Beograd, Kr. Milana 58, Miloš Markovič. Za Ameriko: A. Tchernoff, 50 East, 127 St. New York City.

«Kalefluid» se prodaja v vseh lekarnah in drogerijah.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zenitni oglas, dopisovanja in trgovski oglas vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročilu. Oglasni oddelček «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. Telefon št. 3492.

Prodajam dobro ohranjeno mlatilnico

z bencinskim motorjem 3 1/2 KS. Rudolf Šteker, Gornja Radgona. 293

Bencinski motor Cormick,

3 KS, malo rabljen, in mlatilnico z enkratnim čiščenjem (Ježekova), ugodno na prodaj pri Janu Cvetku, Stročja vas pri Ljutomeru. 294

V prodaji leži Vaša bodočnost!

Ako se čutite sposobnega, doseči visok promet naših prvovrstnih predmetov, Vam ponudimo tem potom naše zastopstvo ter Vam jamčimo za boljši zaslužek kakor v katerikoli drugem poklicu. Pišite nam in priložite znamko za odgovor. Tehna družba, Ljubljana, Mestni trg št. 25/L. 285

Posestvo na Dravskem polju.

sestojče iz 10 oralov njiv, 10 oralov travnikov in 10 oralov gozda, je na prodaj. Gospodarsko poslopje je novo zidano ter z opeko pokrito. Cena 350.000 Din. Stefan Čelofiga, Gorica št. 7, pošta Pragersko. 292

Pozor! Pozor!

Členjenemu občinstvu se priporoča za vsa steklarska dela po najnižjih cenah Jožef Bajzelj, Ljubljana, Gosposvetska cesta 6.

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks in kovaški premog Vam nudi družba «Ilirija», Ljubljana, Dunajska cesta št. 46, telefon št. 2820. 80

Prima gonilna jermena

in vse mlinsko-tehnične potrebščine vedno v zalogi pri terdki CADEZ & BRCAR, Ljubljana, Kolodvorska ulica 35

GRAMBENI INSTRUMENTI ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

DIREKTNO TOVARNE

GRAMMOFONI HARMONIKE

WOLINE	od Din 95	TAMBURE	od Din 58	NOVE HARMONIKE	od Din 67
MANDOLINE	od Din 136	TROMBE	od Din 305	NOVE HARMONIKE	od Din 1350
GIYARE	od Din 207	KLARINETI	od Din 120	GRAMMOFONI	od Din 343

MEINEL & HEROLD, Maribor 104-B.

Zahtevajte brezplačni

CENIK

14 dni na poskušnjo, ako ne ugaja se vrne denar

Elegantna

plitka, dobra in cenena ura

Din 99[—]

3letno jamstvo.

Enaka ura v boljši izdelavi

Din 120[—]

5letno jamstvo. 243

H. Kiffmann, Maribor 143-C

Razpošilja se le proti povzetju.

L. Mikuš
LJUBLJANA, Mestni trg 15
DEŽNIKI

NA MALO NA VELIKO

Ustanovljeno 1839 52 Telefon 2282

DVOKOLESA — teža od 7 kg naprej

najlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najpreprostejšega do najfinejšega modela. Izdeluje se tudi po okusu naročnika. Sivalni stroji, motorji, pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko. **TRIBUNA“ F. B. L.,** tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovška cesta št. 4.

Kovači!

Najcenejši koks 100 kg . . . Din 85[—].

Pri večjem naročilu popust!

LJUBLJANSKA MESTNA PLINARNA.

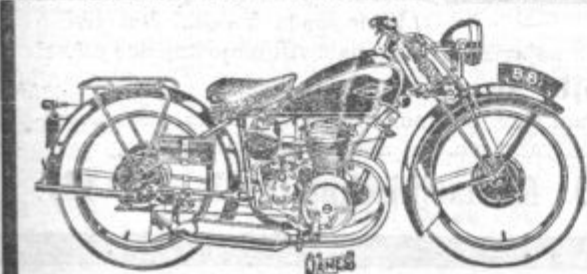
Ako želim biti posebno lepa,

tedaj vzamem Fellerjevo Elsa-Creme-pomado ter si z njo zjutraj in zvečer namažem obraz, vrat, ramena in roke. S tem dobiva koža novo hrano in mladosten izgled; brez sledu izginejo solnče pege in vse nečistosti! Za lase pa uporabljam samo Fellerjevo Elsa-pomado za rast las.

Delajte tudi Vi tako, pomagalo bo tudi Vam!

Po pošti 2 lonca ene ali po 1 lonca vsake Elsa-pomade stane 40 Din franko, če se denar pošlje naprej; po povzetju 50 Din. Dobiva se povsod. Kjer ne, izvolite naročiti naravnost pod naslovom:

EUGEN V. FELLER, lokarnar, Stubica Donja, Elsatrg 360

Da omogočimo vsakomur nabavo res prvovrstnega motornega kolesa, oddamo v času od dne 5. do dne 15. julija **10 angleških kvalitetnih motornih koles JAMES** po globoko znižani ceni in proti neobveznemu odplačevanju do enega leta James model B 9 Din 11.500. Zahtevajte brezplačno popust in cenik 1930! 298

Generalno zastopništvo „JAMES“
v Ljubljani, Vegova ulica št. 8 **Telefon 27-92**

Zahtevajte cenik gratis in franko.

Birmanske ure za dečke od Din 44.— naprej.

BIRMANSKA DARILA

H. SUTTNER, Ljubljana 5

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Birmanske zapetne ure, srebrna od Din 152.— naprej.
Birmanske zapetne ure, 14 Karat zlata, od Din 296.— naprej.

Zahtevajte cenik gratis in franko.

SREBRNE VRATNE VERIZICE (Colliera) od Din 20.— naprej. ZLATNE VRATNE VERIZICE (Colliera) od Din 85.— naprej.

Oba se sramujeta.

Stražnik je moral gnati zanikarnega potepina baš po najprometnejši ulici na stražnico. Zaradi tega se je silno hudoval in jezno rečal potepinu v uho: «Prav sram me je, da moram med tolikimi ljudmi hoditi s takim capinom.»

Potepin: «Kaj mislite, da mene ni sram, da moram iti z vami?»

Zaradi pomote.

Sodnik: «Lepo od vas, gospa Hudobivnikova, da ste pozno ponoči pogumno prijeli vlomilca in ga obdržali. Samo malo preveč ste ga premikastili. Saj je ves lisast in še oko bi mu bili kmalu izbili.»

Hudobivnikova: «Seveda, seveda, mislila sem, da je prikolovratil moj stari iz gostilne...»

Jajčarica Špela.

V trgovino pride jajčarica Špela ponujat 300 jajc.

Trgovec: «Torej, plačam vam jih po dinarju. Kje jih imate?»

Špela: «Doli ob cesti v košu sem jih pustila.»

Trgovec: «Ali se ne bojite, da vam jih kdo ukrade?»

Špela: «Tega pa že ne more, saj imam vsa prešteta!»

Paglavec.

Vaški paglavec je zijal za Gašperjem, ki je jahal po vasi osla. Fantovo zijanje je razburilo Gašperja, ki se je obrnil in zakričal nad paglavcem: «Kaj še nisi videl osla?»

Paglavec: «Drugega vrhu drugega še ne...»

Beli zobje

olepšajo vsak obraz. Cesto že zadostuje samo enkratno čiščenje z prijetno osvežujočo Chlorodont-pasto, da se doseže lep sijaj slonovine tudi na stranicah zob, ako se uporablja posebno izdelano ščetkico za zobe. Ostanki jedi, ki ostajajo med zobmi ter povzročajo radi gnilobe neprijeten duh ust, odstranjujejo se najtemeljitejše z Chlorodont-ščetko. Poskusite najprej z malo tubo Chlorodont-paste, ki stane Din 8.—. Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mekke ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne za lepiti), dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvoznice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor 55. 24

Semenski oves

zajamčeno kaljiv, švedskega izvora, kupite ugodno pri **A. VOLK, veletrgovina moke in žita v Ljubljani, Resi eva cesta 24** 64

Ako želite, da ostanejo Vaša gospodarska posopja z ostalim vred dobri rebarv na, morate nabavljati barve, pokost (firne), lake in druge tem slične redmete ed no pri

DRAGU FRANZU
V LJUBLJANI, Stari trg št. 24 295

Postrežba točna! Cene solidne!

Cenjenemu občinstvu se priporoča pletilnica ki izdeluje vse vrste pretenin na debelo in drobno.

Cene zelo solidne! Postrežba točna!
ANA ZAKOSTELNY, strojno pletenje
LJUBLJANA, Kette-Murnova 8 136

Tvoznica konjaka in likerjev VELEŽGANJARNA

Viktor Meden
LJUBLJANA, Celovška cesta 10

dobavlja poceni najboljše likerje, konjak, rum, silvovko, brinjevec, tropinovec, vino, peinkovec (vermut), malinovec. 273

Kupuje sadje in druge sirovine za žganjeku 10.

Na ceneje se oblečete, ako kupujete gotove moške in deške obleke domačega izdelka pri

JOSIP OLUP
LJUBLJANA, Stari trg 2

ki ima v zalogi tudi sukno in hlačevino iz svetovnoznanih čeških tovarn ter vsakovrstne pletilne, jumperje, jopice in perilo. 80

TEOD. KORN, Ljubljana, Poljanska c. 8

(prej Henrik Korn) krovec, stavbeni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodovodov in centralne kurjave, naprava strelvodov, kopalniške in klozetne naprave.

J. Brunčič & F. Rebernik pleskarstvo in ličarstvo
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica št. 23

izvrsuje vsa pleskarska in ličarska dela po solidnih cenah. Sprejema tudi vsa v to stroko spadajoča dela na deželi.

J. STJEPUŠIN
ZAGREB, JURJEVSKA 57
priporoča
boljše tamburice, strune, partiture, sole in ostale potrebščine za vsa glasbila
Odlikovnan na pariški izložbi
ceniki franko

Pravilna pot, ki vodi do ozdravljenja živcev!

Bolni, izčrpani živci grenijo življenje, povzročajo mnogo trpljenja, kakor zbadanje, nadležne bolečine, omedlevico, strašljivost, šumenje v ušesih, motnjo pri prebavi, jezljivost, pomanjkanje volje za delo in druge slabe pojave.

Moja ravnokar izšla poučna razprava Vam kaže pravo pot, kako se boste osvobodili vseh teh bolečin.

V njej so opisani vsi vzroki, postanek in zdravljenje živčnih bolezni po dolgoletnih izkušnjah.

Ta evangelij zdravja pošljem vsakomur

popolnoma zastonj, če ga zahteva od doljnega naslova.

Tisoče zahvalnic potrjuje edini obstoječi uspeh neumornega in vestnega iskajočega dela za dobrobit boleajočega človeštva. Kdor spada k veliki četi živčno

bolnih in kdor boluje na teh mnogoštevilnih pojavih, si mora nabaviti mojo knjižico utehe!

Prepričajte se sami,

da Vam ničesar neresničnega ne obljubljam, ker pošljem vsakomur, ki mi piše, popolnoma brezplačno in franko poučno razpravo. — Zadostuje dopisnica na:

Ernest Pasternack, Berlin S. O., Michaelkirchplatz 13, Abt. 321.